

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Käsiraamat: strateegiline planeerimine ja finantsjuhtimine

Alla laetud 10.07.2020

Sisukord

8. Riigieelarve koostamine ja rakendamine	3
8.1 Ministeriumi valitsemisala eelarve projekt	3
8.2 Finantsplaan	3
8.2.1 Mittemaksuliste tulude planeerimine	5
8.2.2 Kulude planeerimine	6
8.2.3 Toetustena planeeritavad siirded riigiasutuste vahel	8
8.2.4 Edasiantavate maksude planeerimine	9
8.2.5 Välisloetuste planeerimise juhend	10
8.2.6 Välisloetuste, kaasrahastuse ja omafinantseeringu kasutamine ja planeerimine	18
8.2.6.1 Välisloetuse kaasrahastuse ja toetuse saaja omafinantseeringu määramise põhimõtted	19
8.2.6.2 Välisloetuse ja kaasrahastuse planeerimise üldised põhimõtted	21
8.2.6.3 Välisloetuse ja kaasrahastuse planeerimine infosüsteemides ja täitmise põhimõtted	23
8.2.6.4 Toetuse kodeerimise loogika ja eelarve sisestamiseks grandide koodide taotlemine	24
8.2.6.5 Riikliku kaasrahastuse väljamaksmine	32
8.2.6.6 Välisloetuse ning välisloetuse kaasrahastamise vahendite kasutamine enne nende laekumist	34
8.2.7 Investeeringud	35
8.2.7.1 Hoonestatud kinnisasja suunatud investeeringud	38
8.2.7.2 Infotehnoloogia vahendite planeerimine	41
8.2.8 Finantseerimistehingute planeerimine	42
8.2.9 Materjalide esitamine Rahandusministeeriumile	42
8.3 Liigendamine	47

8. Riigieelarve koostamine ja rakendamine

Riigieelarve koostamist reguleerib riigieelarve seaduse § 22 lõike 4, § 33 lõike 6 ja § 35 lõike 4 alusel kehtestatud rahandusministri 4. veebruari 2016. aasta määrusega nr 9 "**Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord**".

Määrust rakendatakse põhiseaduslike institutsioonide (nimetatud § 1 lõikes 2), Riigikantselei ja ministeeriumide valitsemisalade eelarve projektide koostamisel määruses endas toodud erisustega.

8.1 Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt

Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt koosneb üheaastasest finantsplaanist, valdkonna arengukava rakendusplaanist eelnõust või valitsemisala arengukava tegevuskava eelnõust ja rahandusministri 4. veebruari 2016. aasta määrusega nr 9 "**Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord**" (edaspidi määrus) kehtestatud täiendavast informatsioonist.

Tegevuspõhise eelarve korral koosneb ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt programmide eelnõudest ja üheaastasest finantsplaanist. Riigieelarve seaduse kohaselt on programm strateegiline arengudokument, milles määratakse tulemusvaldkonna alaeesmärgi saavutamisele suunatud meetmed, mõõdikud, tegevused ja rahastamiskava.

Põhiseaduslike institutsioonide eelarve projekt koosneb üheaastasest finantsplaanist ja määrusega kehtestatud täiendavast informatsioonist.

8.2 Finantsplaan

Rahastamiskava esimese aasta **finantsplaan** koosneb tuludest, kuludest, investeeringutest ja finantseerimistehingutest lähtuvalt tulude laekumise prognoosist ja kehtiva eelarvestrateegia esimese aasta ministeeriumi valitsemisala korrigeeritud kululaest.

Finantsplaan esitatakse ministeeriumi valitsemisala asutuste või asutuste gruppide lõikes ning selles kajastatakse tulud, kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud vastavalt riigieelarve seaduse § 29 lõike 4 alusel kehtestatud rahandusministri 16. detsembri 2015. aasta määruses nr 47 "Eelarveklassifikaator" toodud nõuetele.

Tegevuspõhise eelarve korral kavandatakse programm meetmete, tegevuste ja vajadusel teenuste lõikes. Eelarve infosüsteemis kavandatakse tegevuskulud tegevuste või teenuste tasemel ning tegevustulud, investeeringud ja finantseerimistehingud programmi tasemel, lähtudes rahandusministri 4. veebruari 2016. aasta määruses nr 9 "Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord" (edaspidi RES/RE kord) sätestatud nõuetest.

Valitsemisala tulud ja kulud esitatakse konsolideeritult, st valitsemisala siseseid tehinguid finantsplaanis ei kajastata. Tulud planeeritakse üldjuhul selle asutuse eelarvesse, kes on nende teenimise eest vastutav. Kulud, investeeringud ja finantseerimistehingud planeeritakse majandustehingute toimumise perioodis tekkepõhiselt selle asutuse, kus need toimuvad, eelarves, kui riigieelarve seadus ei sätesta teisti.

Erijuhud, mille korral eelarve infosüsteemis on andmete kogumine detailsem riigieelarves esitatust:

	Riigieelarve projekt	Eelarve infosüsteemis
Mittemaksulised tulud	3-kohaline eelarve konto	Maksimaalselt 6-kohaline raamatupidamiskonto
Majandustegevusest laekuv tulu, mida võib kasutada nende tulude saamisega seotud kulude tegemiseks (omatulu) ja selle tulu arvel tehtavad kulud	Liik 40	Liik 44
Tulud majandustegevusest v.a. omatulu ja nende arvel tehtavad kulud	Liik 40	Liik 43
Toetused riigilt ja riigiasutustelt, mis ei ole seotud välistoetustega (siirded)	Liik 40	Liik 42
Vahendatud tulud ja nendest sõltuvad kulud - liimid väljaspool SAPI	Liik 40	Liik 41
Tegevusala kood		5-kohaline tegevusala koodi tase
Programm	Programmi tase	Tegevuse või teenuse tase
Tööjõu- ja majandamiskulud	Eelarve konto 5	Eelarve kontod 50 ja 55
Antud toetused riigivahenditest	Eelarve konto 45	Eelarve konto 450 ja 452
VV toetusfond	Ühe reana objektikoodide lõikes	Toetused suurusega üle 1 mln euro eraldi ridadel
Kaasrahastamise vahendid	Liigiga 31 ainult Rahandusministeerium, kõik teised liigiga 40	Riiklik kaasfinantseering liigiga 40 või 41 ja selgituse number 10. Kaasrahastamine omafinantseeringu katteks liigiga 40 ja selgituse number 31.
Investeeringud kinnisasjadesse	Investeeringud valitsemisala üldise objektikoodiga	Kinnisasjade investeeringud detailse objektikoodiga
Investeeringud vallasasjadesse	Investeeringud valitsemisala üldise objektikoodiga	Vallasasjade investeeringud soetusgrupi objektikoodiga
Finantstulud	Eelarve konto 655	Eelarve kontol 655, dividenditulud maksjate lõikes

Selgitused

Selgitused esitatakse eelarve infosüsteemi kaudu RES/RE korra lisas 1 esitatud põhimõtete kohaselt.

Eelarvetaotluste sisestamisel tuleb lisaks lisas 1 nimetatud selgitustele esitada eelarve infosüsteemis selgitused ning märgistada need konkreetse selgituste numbriga (andmeväljal „Selgituse nr.“) järgmiste vahendite korral:

1. Riikliku kaasfinantseeringu katteks saadud kaasrahastamise vahendid märgistatakse eelarve infosüsteemis selgituse numbriga 10 eristamaks riikliku kaasfinantseeringu vahendeid välisloetuse ja omafinantseeringu katteks saadud kaasrahastamise vahenditest (esitatakse nii põhitaotluses kui lisataotluses).
2. Välisloetuste omafinantseeringu katteks saadud kaasrahastamise vahendid märgistatakse eelarve infosüsteemis selgituse numbriga 31 eristamaks omafinantseeringu katteks saadud kaasrahastamise vahendeid välisloetuse ja riikliku kaasfinantseerimise katteks saadud kaasrahastamise vahenditest (esitatakse nii põhitaotluses kui lisataotluses).
3. Välisloetuse projekti/meetme tegevuse elluviimiseks siseriikliku toetusena teiselt asutuselt planeeritud omafinantseeringu vahendid märgistatakse riigieelarve infosüsteemis grandid koodi ja selgituse numbriga 9, eristamaks omafinantseeringu vahendid välisloetuse ja kaasrahastuse vahenditest.
4. Riigikaitse arengukava (RKAK) täitmisega seotud kulutused ja investeeringud märgistatakse eelarve infosüsteemis selgituse numbriga 30 eristamaks nimetatud arengukava täitmisega seotud vahendid (esitatakse ainult lisataotluses).
5. Eelarve kontolt 45 ja 601 edasiantav vahendid sotsiaaltoetusteks (raamatupidamises kontogrupis 41 loetletud toetused) ja eelarve kontolt 5 makstavad sotsiaalabitoetused politseinikele, piirivalve- ja päästametnikele märgistatakse eelarve infosüsteemis selgituse numbriga 29 (nii põhi- kui ka lisataotluses).

Kui selgituse numbrid kattuvad, siis tuleb kajastada numbrilises järjekorras eespool asuv selgituse number. Kui eelarve rida sisaldab nii kaasfinantseeringut kui RKAK täitmise vahendeid, siis tuleb lisada selgituse number 10 ja selgitustes viidata lisaks ka RKAKile.

8.2.1 Mittemaksuliste tulude planeerimine

Mittemaksulised tulud kavandatakse riigieelarvesse lähtudes rahandusministri 4.veebruari 2016. aasta määruses nr 9 "Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord" (edaspidi RES/RE kord) ja rahandusministri 16. detsembri 2015. aasta määruses nr 47 „Eelarveklassifikaator“ (edaspidi eelarveklassifikaator) sätestatust ja üldjuhul kolmekohalise eelarve konto tasemel. Mittemaksulised tulud prognoositakse ja esitatakse eelarve infosüsteemis ette antud detailsuses, kuid mitte rohkem kuuekohalise konto tasemest.

Mittemaksulistest tuludest kavandatakse tekkepõhiselt projektitoetused, kaupade ja teenuste müük, varade ja varude müük, dividenditulud ning muud tulud. Riigilõivude ja trahvide kavandamisel võib aluseks võtta nende laekumise hetke. Tegevustoetused kavandatakse vastavalt nende väljamaksmise hetkele.

Riigilõivude saamine kavandatakse liigiga 10 eelarve kontol 320. Riigilõivu tulu kajastab riigiasutus või

kohaliku omavalitsuse üksus, kes teostab riigilõivustatud toimingut. Kui riigilõivu määra sisse on arvestatud pankade teenustasu, siis riigilõivu saamisel pankadele kantavad teenustasud kajastatakse piirmääraga vahendite seas eelarve kontol 55.

Majandustegevusest laekuv tulu, mida võib kasutada nende tulude saamisega seotud kulude tegemiseks (omatulud) kajastatakse eelarve liigiga 44 eelarve kontol 322 (tulu majandustegevusest), millele suunatakse eelarve täitmine raamatupidamiskontodelt vahemikus 322000 kuni 323290.

Eelarve kontol 322 saab kajastada ka tulusid, mis ei ole omatulu. Sellisel juhul on kasutusel eelarve liik 43.

Üüri- ja renditulud ning hoonestusõigustest saadavad tulud kajastatakse järgmiselt:

1. üüri- ja renditulude kajastamisel esitatakse üüri- ja renditulude eelarve konto 323 koosseisus kõik teenitavad tulud;
2. üürimisel või rentimisel üürile- või rendileandjale laekuvaid kommunaalkulusid ei kajastata tuluna, vaid selle summa ulatuses vähendatakse üürile- või rendileandja kulusid (Laekumised kommunaalkulude vahendamise eest ei ole sisuliselt riigi tulu).
3. hoonestusõiguse tulu kajastamisel esitatakse perioodilised kasutusrendi tingimustel saadavad tulud eelarve kontol 323;
4. hoonestusõiguse tulu kajastamisel esitatakse kapitalirendi tingimustel sõlmitud lepingute alusel saadav tulu eelarve kontol 381.

8.2.2 Kulude planeerimine

Ministeeriumidele planeeritud ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid kavandab ministeerium. See tähendab muuseas ka seda, et seaduse muudatustest tulenevate arvestuslike kulude muutuste finantsplaanidesse planeerimise eest seisab ministeerium.

Arvestuslike vahendite planeerimine

Arvestuslike vahendite kasutamiseks piirmäärasid ei seata, vahendite kasutamisel lähtutakse tegelikust vajadusest. Arvestuslikud vahenditena kavandatakse:

- Kulud, mille suurus tuleneb seadusest - pensionite ja eripensionite väljamaksmine; Presidendi, Riigikogu liikmete ja Riigikohtu kohtunike töötasu; Presidendi esindustasu.
- Riigitulud, mida ei saa kasutada otse kulude tegemiseks - maksud, lõivud ja trahvid, mida ei anta seaduse alusel edasi; Liiklusregistri toimingud.
- Finantseerimistingimused, mille kasutamisel lähtutakse seaduses ja/või lepingus sätestatud nõuetest ja kohustustest (nt riigikassa rahapaigutused võlakirjadesse olenevad kogunenud vaba raha hulgast, mistõttu ei saa eelarveseadusega piirangut panna).

Arvestuslikud vahendid on küll riigieelarve seaduse (edaspidi baasseaduse) mõistes piirmäärata, kuid eelarvesse planeeritud vahendeid võib ületada ainult selge põhjendusega erijuhtudel.

Arvestuslikud kulud kavandatakse riigieelarvesse eelarve objektikoodiga, v.a. tegevuspõhise eelarve

korral.

Tegevusala kasutamine planeerimisel

Kuni tegevuspõhisele riigieelarvele üleminekuni kasutatakse klassifikaatori „Tegevusala“ koode. Riigieelarve infosüsteemis planeeritakse vahendid viiekohalise tegevusala koodi tasemel. Tegevuspõhisele eelarvele üleminekul hakatakse kasutama programmi arvestusobjektikoodi ja viiekohalist tegevusala koodi ei kasutata.

KOV-i toetused

Tulenevalt riigieelarve seadusest peavad KOV-ile pandud riikliku ülesande kulud olema muust rahast eristatud. Toetusfondi toetuste ja juhtumispõhiste toetuste eristamise künnis on 1 mln eurot. Kui ministriumid kavandavad üle 1 mln euro KOV toetuste põhimõtete muutmist, esitatakse jaotuspõhimõtete muutmise alused koos eelarvestrateegia informatsiooniga 1. märtsiks. Vajadus tuleneb sellest, et RES-is kajastatakse peamised muudatused KOV-ide finantseerimispõhimõtete muudatuste kohta. Selleks on vaja õigeaegset informatsiooni, et ministriumid selliseid asju kavandavad. Lisaks on oluline, et jaotuspõhimõtted saaksid selgeks eelarvestrateegia ajaks.

Seega, KOV-ide toetusfondi summad esitatakse rahastamiskavaga. Eelarve infosüsteemis tuleb eristada valitsemisala piirsummasse kuuluvad toetused suurusega üle 1 miljoni euro. Riigieelarves kajastatakse need Vabariigi Valitsuse all kohaliku omavalitsuse üksuste toetusfondi all.

Juhtumispõhised toetused on ühekordsete otsuste alusel tehtavad kulutused. Kui riikliku ülesande kulud kaetakse ministriumi eelarvest juhtumipõhiselt, kehtestab minister määrusega:

- 1) riikliku ülesande kulude katmise keskmise kulu arvutamise või tegeliku kulu hüvitamise põhimõtted;
- 2) kulude katmise taotluse esitamise ja menetlemise korra.

Riikliku ülesande kulude katmise ulatus igaks aastaks määratakse riigieelarvega. Riikliku ülesande kulude katmiseks antavad vahendid tuleb kavandada riigieelarves. Riigieelarve eelnõu seletuskirjas tuleb esitada informatsioon iga riikliku ülesande kulude katteks antavate vahendite suuruse ja nende andja kohta

Riigi Kinnisvara AS-le planeeritavad vahendid

Riigi Kinnisvara AS-ile kavandatud vahendid eristatakse ministriumi valitsemisala asutuste vahel jaotamata eelarve kontodel algusega 45, 15 ja 5 ning objektikoodiga SE000028. Vahendid kavandatakse sihtotstarbeliselt perioodiliste eelarveprotsessis kokku lepitud kohustuste täitmiseks. Kohustuste täitmiseks vajalikud vahendid kavandatakse eelarvesse Riigi Kinnisvara AS-i poolt Rahandusministeeriumile 1. augustiks esitatava ja eelnevalt valitsemisalaga kooskõlastatud sisendi alusel.

Sotsiaaltoetused

Sotsiaaltoetused kavandatakse eelarve kontol 41. Eelarve kontol 41 kajastab sotsiaaltoetused see, kes maksab toetuseid otse füüsilisele isikule (mitte oma töötajatele) või kellel on seadusest tulenev kohustus maksta sotsiaaltoetust. Oma töötajatele makstakse eelarve kontolt 41 toetust hüvitiste korral hukkimise, vigastuse või muu analoogse juhtumi eest. Kui seadusest tulenevat kohustust ei ole ja riigieelarvest antakse sotsiaaltoetused toetuse seadusejärgsele väljamaksjale (nt toetused, mis jaotatakse asutustele,

kellel lasub kohustus toetused välja maksta), siis kavandatakse vahendid eelarve kontol algusega 45.

Muud antud toetused ja ülekanded

Eelarve kontol 450 kavandatakse nii mitte-riigiasutustele antavad sihtotstarbelised projektitoetused kui ka projektitoetused, mille puhul ei ole projektide taotlusvoorud avatud ja sellest tulenevalt ei ole toetuse saaja teada (saaja võib olla ka riigiasutus). Tegevustoetused kavandatakse kontol 452. Tegevuspõhise eelarve korral kavandatakse nii projekti- kui ka tegevustoetused kontol 45.

Investeeringuteks antavad projektitoetused märgistatakse eelarve infosüsteemis IN-objektikoodiga.

Projektitoetused on teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi.

Tegevustoetused on antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Kui tegevustoetus sisaldab projektitoetusele omaseid investeeringukomponente, siis neid eraldi välja tuua ei ole vaja.

Eelarve infosüsteemis tegevustoetuste kavandamisel tuleb tegevustoetusest eraldada laenumaksete tasumiseks või kapitalirendi makseteks antav osa ja kajastada see projektitoetusena eelarve kontol 450 ilma objektikoodita.

Tegevuspõhine eelarve

Tegevuspõhise eelarve korral kajastatakse kulud tegevuste või alategevuste lõikes ja üldjuhul järgmistel eelarve kontodel:

41 - sotsiaaltoetused;

45 - muud antud toetused ja ülekanded;

5 - tööjõu ja majandamiskulud;

600 - muud kulud;

601 - edasiantud maksud, lõivud, trahvid, muud seadusejärgsed tasud;

61 - amortisatsioon;

650 - finantskulud;

71 - siirded riigiasutustele.

8.2.3 Toetustena planeeritavad siirded riigiasutuste vahel

Riigieelarve seaduse § 30 lõigetes 2 ja 4 nimetatud siirdena planeeritakse riigiasutuste vahelised kodumaised toetused, kus ühe ministeeriumi valitsemisala asutus annab teise ministeeriumi valitsemisala asutusele sihtotstarbelist toetust eesmärgiga, et teine neid vahendeid kasutaks, ootamata vastu kaupu või teenuseid. Riigiasutus planeerib siirde ainult juhul, kui ka teise ministeeriumi valitsemisala asutus seda kajastab. Antud siire kajastatakse eelarve kontol 45 ja saadud siire eelarve kontol 358. Siirde andja lisab siirdele objektikoodina saaja tehingupartneri koodi ning siirde saaja lisab andja tehingupartneri koodi. Siirde andja ja saaja kasutavad tegevusala koodi või tegevuspõhise eelarve korral programmi koodi lähtuvalt vahendite kasutuse eesmärgist.

Riigiasutuse omavahelisi tehinguid ei planeerita siiretena, kui need toimuvad otseselt kauba või teenuse vastu (ühel poolel müügitulu, teisel poolel majanduskulu). Kui aga üks asutus finantseerib teise asutuse kulutusi sihtotstarbeliselt, kuid ei saa selle eest otseselt vastu kaupu või teenuseid, siis tuleb kulu planeerida kodumaise toetusena.

Kui vahendite saajate jaotus pole teada, kuid vahendite edasiandmine on prognoositav, tuleb kavandada vahendid TK-objektikoodiga. Tegevuspõhise eelarve korral ei ole see enam vajalik.

8.2.4 Edasiantavate maksude planeerimine

Riigieelarve seaduse § 32 lõikest 3 lähtuvalt on edasiantavad maksud riigieelarves nii tulu kui ka kuluna planeeritud maksud, maksed ja muud tasud, mida riik maksuhalduri või selleks määratud asutuse kaudu kogub ja edastab õigusaktis määratud isikule, ja mis kantakse saajale edasi vastavalt maksu tegelikule laekumisele.

Maksu- ja Tolliameti kassapõhisesse eelarvesse kavandatakse maksude eest laekuvad tulud nende ministeeriumide või asutustega koostöös, kes vastava tulu kavandamisega tegelevad. Maksu- ja Tolliameti eelarvesse ei planeerita neid makseid, riigilõive ja tasusid, mida Maksu- ja Tolliamet seaduse alusel ei kogu. Sellised maksed, riigilõivud ja tasud planeeritakse vastava asutuse eelarvesse.

Kui Maksu- ja Tolliamet kogub koostöökokkuleppe ja õigusaktide alusel tasusid, mille suuruse ja deklareerimise õigsuse eest vastutab teine riigiasutus (näiteks Keskkonnaamet loodusvarade kasutamise ja saastetasude osas, kohtud kohtumääruste alusel kogutavate tasude, sh riigilõivude osas), siis kajastab vastav asutus tulu ja edasiandmise kulu oma tekkepõhises eelarves, kuid mitte kassapõhises eelarves. Maksu- ja Tolliamet kajastab aga vastavat tulu ja edasiandmise kulu oma kassapõhises eelarves, kuid mitte tekkepõhises eelarves.

Tulud kavandatakse eelarve kontol algusega 30, välja arvatud keskkonnatasud ja Patendiameti toimingute riigilõiv, mille korral kasutatakse eelarve kontosid algusega vastavalt 38 ja 32.

Kuludes kavandatakse vahendid eelarve kontol algusega 45, kui edasiantav maks jaotatakse konkreetsetele projektidele. Kui edasiantav maks antakse tervikuna üle maksu vahendavale asutusele, kajastatakse see eelarve kontol 601.

Edasiantavate maksude puhul kasutatavad eelarve liigid:

- 50 Edasiantav maks – tulumaks
- 51 Edasiantav maks – sotsiaalmaks
- 52 Edasiantav maks – töötuskindlustusmaks
- 53 Edasiantav maks – kogumispension
- 54 Edasiantav maks – maamaks
- 55 Edasiantav maks – aktsiisimaks
- 56 Edasiantav maks – hasartmängumaks
- 57 Edasiantav maks – tollimaks
- 58 Edasiantav maks – keskkonnatasud
- 59 Edasiantav maks – patendiameti toimingute riigilõiv

Teave, milliste maksude, lõivude, trahvide ja muude seadusejärgsete tasudega on tegemist ning kellele

maksud edastatakse, esitatakse eelarve infosüsteemi selgitustes ja kirjeldatakse eelarve projekti seletuskirjas.

8.2.5 Välistoetuste planeerimise juhend

Täiendatud 15.04.2020

Käesolev juhend on suunatud välistoetuse, kaasrahastuse ja omafinantseeringu planeerijatele ning rakendajatele riigieelarve strateegia ja riigieelarve protsessis.

Välistoetuste puhul on kasutusel palju spetsiifilisi lühendeid ja mõisteid ning toetuste kasutamine ja eelarvestamine on reguleeritud mitmete erinevate õigusaktidega. Ülevaade enim kasutatavatest välistoetustega seonduvatest lühenditest, mõistetest, õiguslikest alustest ja juhenditest on toodud alljärgnevas lõikudes.

Lühendid

AMIF - Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond

AT - avatud taotlusvoor

EAFRD - Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond

EAGF - Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond

EAS - Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

EK - Euroopa Komisjon

EL - Euroopa Liit

EMKF - Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

ENI - Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend

ERF - Euroopa Regionaalarengu Fond

ESF - Euroopa Sotsiaalfond

ETK - Ühtekuuluvuspoliitika eesmärk „Euroopa territoriaalne koostöö“ (INTERREG)

FEAD - Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (edaspidi ka Abifond)

HTM - Haridus- ja Teadusministeerium

IK - investeringute kava

ISF - Sisejulgeolekufond

JUM - Justiitsministeerium

KAIS - kuluarvestuse infosüsteem

KEM - Keskkonnaministeerium

KUM - Kultuuriministeerium

MAK - Eesti Maaelu Arengukava

MEM - Maaeluministeerium

MKM - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Norra RA - Norra programmi operaator

OF - toetuse saaja omafinantseering

OP - rakenduskava

PRIA - Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

RA - struktuurivahendite rakendusasutus (Haridus- ja Teadusministeerium, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Riigikantselei, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Sotsiaalministeerium)

RE - riigieelarve

REIS - riigieelarve infosüsteem

RES - riigieelarve strateegia

RES/RE kord - Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord

RIA - Riigi Infosüsteemi Amet

RK - Riigikantselei

RKF - riiklik kaasfinantseering

RM - Rahandusministeerium

RO - RM riigieelarve osakond

RS - rakenduskeem

RTK - Riigi Tugiteenuste Keskus

RÜ - rakendusüksus (Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Riigi Infosüsteemi Amet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeerium, SA Archimedes[1], SA Innove[1], SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, SA Kredex, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet)

SA KIK - Keskkonnainvesteeringute Keskus

SAP - finants-, personali- ja palgaarvestuse majandustarkvara

SFCS - struktuuritoetuste kesksüsteem

SFOS - struktuuritoetuse register

SIM - Siseministeerium

SOM - Sotsiaalministeerium

STS - perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus

TA - tehniline abi

TART - toetuse andmine rakendusasutuse tegevuseks

TAT - toetuse andmise tingimuste õigusakt

TERE - tegevuspõhine riigieelarve

TMO - Riigi Tugiteenuste Keskuse toetuse maksete osakond

TP-kood - tehingupartneri kood

TTJA - Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

VA - valitsemisala

VT - välistoetus

VÄM - Välisministeerium

ÜF - Ühtekuuluvusfond

ÜKP - Ühtekuuluvuspoliitika

Mõisted [2]

Avatud taotlemine (PDF) on rakenduskeem, mis on suunatud laiale sihtrühmale. Reeglina on sellise toetusskeemi puhul taotlejate ring suurem, kui on võimalik toetust anda, mistõttu taotlejad, sh ka riigiasutused, konkureerivad omavahel. Toetuse andmise tingimused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

Eelarveklassifikaator on kindlalt piiritletud arvestuspõhimõtete ja -objektide kogum, mille alusel peetakse arvestust ja kuluarvestust ning korraldatakse seiret ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti ettevalmistamisel, riigieelarve koostamisel ja liigendamisel, eelarve piirmäärade ja kasutamise piirangute seadmisel ja jälgimisel (edaspidi piirmäärade seadmine) ning eelarve kasutamisel ja millest lähtutakse strateegilisel planeerimisel. Eelarveklassifikaator on välja toodud rahandusministri poolt 16. detsembril 2015 välja antud määruse „Eelarveklassifikaator“ lisa 1.

Grant ehk toetus on arvestusobjekt, millel kajastatakse saadud välistoetus ja selle kaasrahastus. Grandi alusel peetakse arvestust ja kuluarvestust ning seatakse eelarve piirmäärad.

Grandi moodul on SAPi toetuste haldamise moodul toetuste kajastamiseks raamatupidamises.

Investeeringute kava (PDF) on avaliku sektori (nii riigi kui KOV tasandi) rahastatavate investeeringute põhinimekiri, mis koostatakse valdkonliku investeerimisvajaduste kaardistuse põhjal.

Kaasrahastamiskohustus on toetuse saaja või riigi kohustus tagada rahastaja poolt ette antud määras projekti kaasfinantseerimine, hõlmates endas nii riiklikku kaasfinantseeringut kui vajadusel ka toetuse saajale täiendavalt riigieelarvest makstavat omafinantseeringut. Üldjuhul peab toetuse saaja leidma vahendid välistoetuse omafinantseeringuks enda eelarvest. Välistoetus on mõeldud täiendavalt kaasatava rahastamisallikana, mille eesmärk on aidata toetuse saajal oma prioriteete ellu viia laiemas mahus kui seda võimaldaks asutuse enda eelarvelised vahendid. Vaata ka mõisteid **Omafinantseering**, **Riiklik kaasfinantseering** ja **Välistoetuse kaasrahastamine**.

Välistoetuse kaasrahastamiskohustus:

VÄLISTOETUSE KAASRAHASTAMISKOHUSTUS

KAASRAHASTUS		OMAFINANTSEERING
	VA/toetuse saaja eelarves liigil[3] 40 või 41	VA/toetuse saaja eelarves liigil[3] 20, 30, 42, 43 või 44
RKF	LISATAOTLUSE ALUSEL TÄIENDAVALT ERALDATUD OF	TOETUSE SAAJA EELARVEST KAETAV OF

Kaudsed kulud on projektiga seotud halduskulude ehk kuludele, mis ei ole seotud projekti põhitegevusega ja on mõeldud projekti administreerimiskulude katmiseks.

Lõppsaaja on vastavalt [perioodi 2014–2020 STS-ile](#) isik või asutus, kellele toetuse saaja annab toetust vastavalt STS § 13 lõikes 1 nimetatud toetuse andmise tingimuste õigusaktile või taotluse rahuldamise

otsusele või kes saab toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 2 punkti 11 tähenduses rahastamisvahendist (edaspidi rahastamisvahend).

Meetmete nimekiri on vastavalt [perioodi 2014–2020 STS-ile](#) Euroopa Liidu programmiperioodi 2014–2020 struktuurivahendite kasutamise korraldamiseks Vabariigi Valitsuse poolt 15. detsembril 2014. a välja antud ja viimati 19. märtsil 2020 muudetud korraldus „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri”. Meetmete nimekiri on koostatud lähtuvalt „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ eesmärkidest, rahastamiskavast ja toetatavatest tegevustest, sisaldades rakenduskava elluviimiseks vajalikke meetmeid, meetme tegevusi, tulemuste hindamiseks vajalikke mõõdikuid koos sihttasemetega, rahastamiskava ja meetme elluviimise eest vastutavaid asutusi. Meetmete nimekirja, sh regulaarselt (1-2 korda aastas) tehtavad meetmete nimekirja muudatused, kinnitab Vabariigi Valitsus Rahandusministeeriumi ettepanekul.

Omafinantseering on vastavalt [perioodi 2014–2020 STS-ile](#) see osa toetuse saaja või partneri abikõlblikest kuludest, mida toetusest ei kompenseerita rakendusüksuse (ETK programmi puhul korraldusasutuse) poolt ja mis jääb toetuse saaja või partneri enda kanda. Omafinantseeringu vahendid peab toetus saaja üldjuhul ise tagama. Omafinantseeringusse võivad panustada ka projekti partnerid.

Otselaekuv toetus on välistoetus, mille korral EK või muu välistoetuse andja teeb otsuse või toetuse saaja sõlmib lepingu otse välistoetuse andjaga või osaleb partnerina teise (riigi) asutuse algatatud projektis. Välistoetuse andjaga rahastamislepingu sõlminud asutus on sellisel juhul ise toetuse lõppsaaja ning välistoetus laekub otse välistoetuse andjalt või juhtivpartnerilt toetuse saajale.

Partner on vastavalt [perioodi 2014–2020 STS-ile](#) füüsiline isik, juriidiline isik, riigiasutus, kohaliku omavalitsuse asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes on kaasatud projekti elluviimisesse, osaledes toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekib seeläbi abikõlblik kulu.

Partnerluslepe on Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt 17. detsembril välja antud [ühisätete määruse](#) kohasel dokument, milles seotakse EL tasandi ühises strateegilises raamistikus (edaspidi ÜSR) sätestatud elemendid siseriiklike eesmärkide ja meetmetega, arvestades riiklike arenguvajadusi, riigile eraldatud ÜSR fondide vahendite suurust ja nende kasutamise ajakava, ning kirjeldatakse, kuidas ÜSR fondide programmdokumentide (rakenduskava, ETK ja ENI programmid, maaelu arengukava, Euroopa Kalandusfondi rakenduskava) abil saavutatakse EL aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu, territoriaalse arengu ja tõrjutud elanikkonna kaasamise ja vaesuse vähendamise eesmärgid.

Prioriteetne suund on rakenduskava üks prioriteet, mis koosneb omavahel seotud ja konkreetsete mõõdetavate eesmärkidega meetmete rühmast.

Rakenduskava on liikmesriigi koostatud ja Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud ühtne dokument, mis sätestab toetuse kasutamise eesmärgid, oodatavad tulemused fondide kaupa ja meetmed ning nende rahastamine.

Rakenduskeem on viis toetuse andmiseks ning toetatavate projektide välja valimiseks. Ühe meetme raames võib olla kasutusel mitmeid erinevaid rakenduskeeme. [STS-ist](#) lähtuvalt võib 2014–2020 perioodil anda toetust järgmiste rakenduskeemide alusel:

- avatud taotlemine (STS-i §14)
- investeringute kava (STS-i §15)

- toetuse andmine rakendusasutuste tegevusteks (TART) (STS-i §16)
- toetuse andmine ühise tegevuskava alusel (STS-i §17)
- toetuse andmine rahastamisvahendile (STS-i §18)

TART on rakendamisviis, mille puhul toetatavate tegevuste elluviijaks ehk toetuse saajaks on rakendusasutuseks olev ministeerium ise või Riigikantselei. Sellist toetuskeemi kasutatakse juhul, kui RA-l on eesmärgi saavutamiseks võimalik ja otstarbekas kõiki projekti tegevusi kavandada ning nende elluviimist vahetult seirata ja suunata, kui toetatavate tegevuste elluviimine on otseselt seotud RA vastutusalaga. Tegevuste elluviimiseks kehtestab rakendusasutuse juht toetuse andmise tingimuste käskkirja.

Reaalne grant on vastavalt [Toetuste haldamise juhendis](#) toodule toetus, kus toetuse saajaks on asutus ise või tema poolt tegevuste elluviimiseks kaasatud riigieelarvelisest asutusest partner. Asutuse või tema poolt kaasatud partneri kulud ja investeeringud hüvitatakse, osaliselt või täies ulatuses toetusest.

Realse grandi kood on toetuse kasutamise kolmeosaline kood, mida kasutatakse SAP, KAIS ja REIS infosüsteemides. Realse grandi kood koostatakse vastavalt rahandusministri 16. detsembril 2015 määruse „[Eelarveklassifikaator](#)“ § 12 lõikudes 4 ja 5 toodud tingimustele juhul kui tegemist ei ole vahendatava toetuse edasiandmisega.

Riiklik kaasfinantseering on [perioodi 2014–2020 STS](#) § 2 lõike 1 mõistes Eesti riigi poolt Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kaasrahastamiseks sihtotstarbeliselt eraldatud vahendid. Lisaks eelnevalt nimetatud fondidele antakse riiklikku kaasfinantseeringut ka Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (vastavalt STS §1 lõige 1 punktile 1). Riiklik kaasfinantseering, selle maksimaalne maht ja määr meetme tegevuse abikõlblikust kogumaksumusest sätestatakse siseriiklike õigusaktidega ([meetmete nimekiri](#); [toetuse andmise tingimused](#); [MAK](#)) ning konkreetse projekti jaoks taotluse rahuldamise otsuses. Tegemist on riigi panusega projektile antava toetuse mahu võimendamiseks. Projekti mitteabikõlblikke kulusid riiklikust kaasfinantseeringust ei hüvitata. Hüvitatud kulude mitteabikõlblikuks osutumisel kuulub riiklik kaasfinantseering proportsionaalselt välistoetusega rikkumise ulatuses tagastamisele.

Statistiline grant on vastavalt [Toetuste haldamise juhendis](#) toodule toetus, mis on asutuse poolt vahendatav ehk mille puhul asutus ise ei ole toetuse saajaks.

Statistiline grandi kood on toetuse vahendamise kolmeosaline kood, mida kasutatakse SAP, KAIS ja REIS infosüsteemides. Statistilise grandi kood koostatakse vastavalt rahandusministri 16. detsembril 2015 määruse „[Eelarveklassifikaator](#)“ § 12 lõigus 4 toodud tingimustele.

Tehniline abi on vastavalt rahandusministri 27. septembril 2015 välja antud määruse „[Perioodi 2014–2020 tehnilise abina toetuse andmise tingimused](#)“ § 2 toodule rakenduskava tõhusa ja tulemusliku elluviimise tagamiseks antav toetus. Tehnilise abiga on loodud eeldus, et partnerlusleppes ning 2014–2020 perioodi ÜKP OP-is seatud eesmärkide ning näitajate saavutamiseks on rakenduskava tulemusliku elluviimise eest vastutavatel asutustel (KA, RA, RÜ, AA) olemas piisavad vahendid. Tehnilisest abist toetatavate peamiste tegevuste loeteluga saab tutvuda [rakenduskava](#) peatükkides 2.13.3. ja 2.14.3. Interreg ja ENI programmide tehnilise abi peamiste tegevuste loetelu tuleneb ELi õigusaktidest[4].

Toetuse saaja on vastavalt [perioodi 2014–2020 STS-ile](#) toetuse taotleja, kelle taotlus on rahuldatud, STS § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud isik või asutus, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 38 lõike 1 tähenduses rahastamisvahendi rakendaja (edaspidi rahastamisvahendi rakendaja) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1299/2013 artiklis 13 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 897/2014, millega kehtestatakse erisätted Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 232/2014 (millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend) alusel rahastatavate piiriülese koostöö programmide rakendamiseks (ELT L 244, 19.08.2014, lk 12–54), artikli 2 punktis s ja artiklis 45 nimetatud isik.

Vahendatav toetus on toetus, kus välistoetuse saajaks on toetuse vahendaja, kes annab välistoetuse edasi riigisiselt kokku lepitud valdkondade tegevustele määratletud tingimuste rakendamiseks. Toetuse vahendamiseks sõlmib välistoetuse eraldamise lepingu välistoetuse andjaga (sh EKga) välistoetuse jagamist korraldav asutus. Välistoetuse eraldamise lepingus kinnitatakse välistoetuse maksimaalne summa ja määr ning vajadusel toetuse saaja kaasfinantseerimiskohustuse summa ja määr. Välistoetuse andja võib määratleda, kas ja mis ulatuses peab kaasfinantseerimisse panustama avalik sektor (nt põllumajandus- ja kalandustoetused), aga võib selle ka lahtiseks jätta (nt struktuurifondid). Vahendatavateks välistoetusteks on (nimekiri pole täielik):

Välistoetus on mitteresidendilt, sh Euroopa Liidult, rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, välisriigilt või välisriigi valitsusväliselt organisatsioonilt saadud nii sihtotstarbeline kui ka mittesihtotstarbeline rahaline toetus, mille eest ei anta otseselt välistoetuse andjale vastu kaupu ega teenuseid.

Fond/Programm (vahendatav välistoetus)	Liikmesriik	Korraldusasutus SF mõistes, riiklik kontaktasutus Norra ja koordineeriv üksus Šveitsi raames	Rakendusasutus SF mõistes, programmioperaator Norra mõistes	Rakendusüksus SF ja Šveitsi mõistes
Euroopa Regionaalarengu Fond	RM	RTK	HTM, KEM, KUM, MKM, RM, SOM	EAS, RIA, RTK, SA Archimedes ^[1] , SA Innove ^[1] , SA KIK, MKM ^[5]
Euroopa Sotsiaalfond	RM	RTK	HTM, KUM, MKM, RM, RK, SIM, SOM	RIA, RTK, SA Innove ^[1] , SA Archimedes ^[1]
Ühtekuuluvusfond	RM	RTK	KEM, MKM, RM, SIM	RTK, SA KIK, SA Kredex, TTJA, MKM ^[5]
Euroopa abifond enim puudustkannatavate isikute jaoks	RM	RTK	SOM, RM	SA Innove ^[1] , RTK
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond	MEM	MEM	MEM	PRIA, MEM
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond	MEM	MEM	MEM	PRIA
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond	MEM	MEM	MEM	PRIA
Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismid	-	RTK	SOM, KUM, HTM, MKM, KEM, JUM, RM	EAS, HTM, KEM, RTK, SA ETA, SA Archimedes ^[1]
Eesti-Šveitsi koostööprogramm	-	RTK	RM	JUM, MKM, SIM, RM, SOM, KEM, HTM
Euroopa Territoriaalse Koostöö programm	RM	RTK	-	RM

Fond/Programm (vahendatav välisstoetus)	Liikmesriik	Korraldusasutus SF mõistes, riiklik kontaktasutus Norra ja koordineeriv üksus Šveitsi raames	Rakendusasutus SF mõistes, programmiooperatoor Norra mõistes	Rakendusüksus SF ja Šveitsi mõistes
Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	SIM	SIM	SIM	SIM
Sisejulgeolekufondid	SIM	SIM	SIM	SIM

Välisstoetuse kaasrahastamine hõlmab lähtuvalt rahandusministri 16. detsembril 2015 välja antud määruse „[Eelarveklassifikaator](#)“ § 12 lõigus 3 toodule nii välisstoetusega makstavat riiklikku kaasfinantseeringut kui ka riigieelarvest toetuse saajale projekti abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks täiendavalt makstavat omafinantseeringut. Vaata ka mõistet **Kaasrahastamiskohustus** .

Õiguslikud alused ja juhendmaterjalid

- [Riigieelarve seadus](#)
- [Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seadus](#)
- [Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend](#)
- [Kassalise teenindamise eeskiri](#)
- [Eelarveklassifikaator](#)
- [Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord](#)
- [Tegevuspõhine riigieelarve](#)
- [Vabariigi Valitsuse kinnitatud meetmete tabel](#)
- [REIS kasutusjuhend](#)
- [KAIS kasutusjuhend](#)

Vormid

- [Välisstoetuste hierarhia kodeerimise vorm](#) (XLSX)

- [Toetuse eelarve avamise taotlus \(XLSX\)](#)
- [Kaasrahastamise väljamakse taotlus](#)

[1] Vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. augustil 2019. a heaks kiidetud riigireformi tegevuskavale aastateks 2019-2023, viiakse alates 1. aprillist 2020 Riigi Tugiteenuste Keskusesse üle SA Innove ja SA Archimedese struktuuritoetuste rakendusüksused.

[2] Toetuste andmise ja kasutamisega seonduvaid mõisteid on Eesti õigusaktidest kõige ulatuslikumalt selgitatud perioodi 2014–2020 STS-is. Seetõttu on mõistete selgitamiseks viidatud eelkõige STSile, kuid lähtudes asjaolust, et lisaks struktuuritoetustele on veel palju muid erinevaid rahastamisallikaid, kus kasutatakse samasisulist terminoloogiat, siis rakenduvad mõistete selgitused üldjuhul ka kõikidest teistest allikatest rahastatavate toetuste kohta, kus sellist mõistet kasutatakse.

[3] Eelarve liikide nimetused on toodud rahandusministri 16. detsembri 2015 määruse 47 [lisas 3 \(PDF\)](#).

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1299/2013, 17. detsember 2013, erisätete kohta, mis käsitlevad Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse andmist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgil; Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 897/2014, 18. august 2014, millega kehtestatakse erisätted Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 232/2014 (millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend) alusel rahastatavate piiriülese koostöö programmide rakendamiseks.

[5] MKM täidab RÜ ülesandeid osaliselt. Info, milliste meetme tegevuste juures ja millise RÜ kõrvalt rolli täidetakse on toodud „[Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirjas](#)”.

8.2.6 Välistoetuste, kaasrahastuse ja omafinantseeringu kasutamine ja planeerimine

Täiendatud 15.04.2020

Üldised põhimõtted

Välistoetuse eraldamise lepingus on välistoetuse andjad üldjuhul seadnud üldise rahastamistingimusena kohustuse katta projekti kulud osaliselt toetuse saaja ressursidega. Olenevalt fondist võib olla välistoetuse eraldamise lepingus täpsustatud, kas kohustuse peab katma avalik- või erasektor. Kui välistoetuse andja ei ole kehtestanud nõuet ilmingimata lisada avaliku sektori vahendeid, siis otsustatakse välistoetuse, kaasrahastuse ning toetuse saaja omafinantseeringu määr siseriiklikult.

8.2.6.1 Välistoetuse kaasrahastuse ja toetuse saaja omafinantseeringu määramise põhimõtted

Täiendatud 15.04.2020

Struktuurifondide kaasfinantseerimiskohustus Eesti riigile kehtestatakse prioriteetsete suundade lõikes. Täpsem välistoetuse ja riikliku kaasfinantseeringu summa ning määr koos toetuse saaja omafinantseeringu kohustusega kehtestatakse, kas meetme tegevusele struktuurivahendite [meetmete nimekirjas](#) või täpsemalt selle rakendamiseks ettenähtud toetuse andmise tingimuste õigusakti projekti taotluse rahuldamise otsuses. Vahendatavate toetuste õigusaktide eelnõud kooskõlastatakse ametlikult korraldusasutusega, valdkondlikku komisjoni kuuluva rakendusametustega ning teiste rakendusametustega, kes vastutavad sama prioriteetse suuna meetme, meetme tegevuse või meetme tegevuste kogumi rakendamise eest. Riikliku kaasfinantseerimise määr prioriteetsete suundade lõikes on erinev ja seda, millises ulatuses lisatakse välistoetustele, st fondile, meetme tegevusele, või meetme tegevuse eri rakenduskeemidele kaasfinantseering või toetuse saaja eelarvest kaetav omafinantseering, otsustatakse RMiga läbirääkimiste käigus rakenduskava koostamise protsessis, riigieelarve strateegia protsessis või meetmete nimekirja muutmise protsessis ning fikseeritakse vastavalt ka toetuse andmise tingimuste õigusaktis. Otsused riikliku kaasfinantseeringu eraldamise või mitteeraldamise kohta tehakse kogu perioodiks. Otselaekuvate välistoetuste korral fikseeritakse kaasrahastuse ja toetuse saaja omafinantseeringu summad riigieelarve strateegia ja riigieelarve koostamise protsessis.

Erandkorras võib RM avada juba õigusaktides kokku lepitud riikliku kaasfinantseeringu eraldamise kokkulepped ja vastavalt riigi eelarvepositsioonile või Vabariigi Valitsuse poliitikamuudatustele ja/või muutunud prioriteetidele teha ettepanekuid selle vähendamiseks või suurendamiseks ka rakendusperioodi/ projekti käigus. Riiklik kaasfinantseeringu vähendamise korral suurendatakse toetuse saaja eelarvest kaetav omafinantseeringu osa.

Kui asutusel puuduvad vahendid omafinantseeringu katteks ning tegemist on olulise ja vajaliku projektiga, tuleb RES koostamise protsessis esitada lisataotlus puuduva omafinantseeringu osa katmiseks. Nõuetele vastavad lisataotlused esitatakse Exceli vormil vastavalt eelarveklassifikaatori § 11 lõige 1 punktis 4 toodud programmi tegevuse tasandil Rahandusministeeriumile üldjuhul 1. märtsiks. Lisataotluse alusel esitatud projekti vastavust kaasrahastamise eraldamise põhimõtetele analüüsitakse lähtuvalt sisulisest vajadusest ja probleemi ulatusest, seostest riigipõhiste soovitude ja/või EE2035 arenguvajadustega, mõjust riigieelarvele jne. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia lisataotlused esitatakse eksperthinnangu saamiseks esmalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Juhul kui RES protsessis lisavajaduse taotlust ei rahuldata, peab toetuse saaja leidma vahendid OF katteks oma eelarvest.

Lisataotluste esitamine ja analüüsiprotsess võivad aastate lõikes erineda sõltuvalt konkreetsest valitsusest, valimise aastast, eelarvepoliitilisest eesmärkidest jms. Samuti võivad ajas muutuda infosüsteemid (nt tehakse ühes või teises infosüsteemis täiendavaid arendusi vms), mistõttu täpsemad juhised konkreetse eelarvestrateegia protsessi lisataotluste esitamise viisi ja esitatavate andmete kohta annab

Rahandusministeerium iga eelarvestrateegia protsessi eel.

Aasta jooksul lisanduvate projektide korral, millega kaasneb omafinantseeringu kohustus, katab selle vajaduse toetuse saaja oma eelarvest. Toetuse saaja võib vajadusel esitada järgmise aasta RES protsessis lisataotluse puuduva omafinantseeringu osa katmiseks. Lisataotluste menetlemisel eeldatakse, et toetuste lepingute sõlmimiseks on olemas valdkonnaspetsiifiline vajadus. Seega, ka rahastamine peaks toimuma koos valdkonna rahastamisega. Sellest tulenevalt on üldjuhul otselaekuvate toetuste kaasfinantseerimiskohustuse korral tegemist toetuse saaja eelarvest kaetava omafinantseeringuga.

Kaasfinantseerimiskohustus kavandatakse kaasfinantseeringuna üldjuhul järgmistel juhtudel:

- reformidele, mis toovad kaasa edasise kokkuhoiu, suurendavad riigi tulu või muudavad tänaseid pakutavaid riigi teenuseid, mille tulemuseks on märkimisväärne teenuste kättesaadavuse ja/või kvaliteedi kasv;
- pilootprojektidele, mille käigus testitakse nt uusi teenuseid ja testperioodi tulemusel otsustatakse (nt hindamise alusel), kas teenused on vajalikud ning nende pakkumine põhjendatud ja riigipoolne rahastamine peab jätkuma;
- valdkonnaülestele ühekordsetele laia mõjuga investeeringutele;
- riigile strateegiliselt olulistele tegevustele;
- uutele lisanduvatele tegevustele.

Kaasfinantseerimiskohustus kavandatakse omafinantseeringuna toetuse saaja eelarves üldjuhul järgmistel juhtudel:

- tegemist on asutuse põhitegevusega, mis peaks jätkuma ka pärast välistoetuse lõppemist;
- vahendatava välistoetuse sihtrühmaks on erasektor, KOVid, muud mitteriigieelarvelised asutused;
- otselaekuvate toetuste avatud taotlusvoorudega jagatav toetus (sihtrühmaks võivad olla ka riigiasutused) eesmärgiga tagada esitatavate projektide vajalikkus toetuse saajale (valmidus ka ise panustada);
- elluviidav tegevus koosneb suures mahus koolitustest, lähetuskuludest, palgakulust;
- otselaekuvatel välistoetustel, välja arvatud juhul kui projekt vastab kaasfinantseeringu andmise tingimustele

8.2.6.2 Välistoetuse ja kaasrahastuse planeerimise üldised põhimõtted

Täiendatud 17.04.2020

Avatud taotlusvooru planeerimisel tuleb arvestada järgmisi aspekte:

- vastava meetme tegevuse avanemist (kas vajalik õigusakt on vastu võetud);
- millal on kavandatud taotlusvooru läbiviimine (sh otsuste tegemise tähtaeg) ja mis mahus;
- mis on vooru projektide eeldatav maksumus ja elluviimiseks kuluv aeg;
- varasem kogemus sarnaste skeemidega – hilinemised, hangete vaidlustamised, elluvijate eripärast tingitud probleemid, kooskõlastuste saamine, hooajalisusest tingitud viivitused jne.

Näide: Kavandatud on taotlusvoor taotluste esitamise tähtajaga 1. august 2019, taotluste rahuldamise otsuste (rahastusotsuste) tegemise tähtaeg on 30. november 2019. Keskmine eeldatav projekti elluviimisaeg on 2 aastat. Kui rahastusotsuste tegemise järel enne kalendriaasta lõppu selle taotlusvooru vahendeid arvestatavas mahus rakendada ei jõuta (ei teki kulusid), siis planeeritakse kulud järgmisteks aastateks. Seega jaotub toetusmahu eeldatavalt 2 aastale (2020 ja 2021) ja projektide laadist tulenevalt võib eeldada valdava osa toetusmahu (ca 70%) rakendamist (kulude teket) esimesel aastal. Toetusmahu jagunemist aastate vahel tuleks vastavalt kajastada ka eelarves (70% 2020. aastal ja 30% 2021. aastal).

Investeeringute kava projektide planeerimisel tuleb arvestada järgmiste asjaoludega:

- kas investeeringute kava on kinnitatud või millal planeeritakse kinnitada;
- mis on kinnitatud projektide maksumused ja ajakavad;
- kas projektid eeldavad riigihankeid (kui kaua need kestavad, kui tõenäoliselt vaidlustatakse);
- millal on reaalne projektide elluviimise aeg;
- varasem kogemus sarnaste skeemidega – hilinemised, hangete vaidlustamised, elluvijate eripärast tingitud probleemid, kooskõlastuste saamine, hooajalisusest tingitud viivitused jne.

Investeeringute eelarves kajastatakse eelarveaastal planeeritavad materiaalse põhivara (nt riigi või avalikkuse kasutatavad hooned, infrastruktuuri rajatised, sõidukid), kinnisvarainvesteeringute (väljarentamiseks mõeldud maa ja hooned), immateriaalse põhivara (nt tarkvara) ja bioloogilise vara (näiteks mets) soetused ja parendused. Põhivara soetused kajastatakse selle aasta eelarves, mil toimub vara omandi üleminek ostjale. Kui investeering toimub etappidena erinevatel aastatel, planeeritakse iga etapp eelarvesse tööde toimumise (kulude tekke) aasta järgi.

Näide: Riigi eelarvestrateegia koostamise protsessis on 2019. aasta kevadel prognoositud 2020. eelarveaastaks investeringuprojektide elluviimist x mln ulatuses. Sügiseks selgub, et hanked ei toimu vastavalt planeeritud ajakavale ning tööd või tegevused lükkuvad seetõttu poole aasta võrra edasi. Sügisel tuleb 2020. aasta riigieelarvesse viia sisse nii välisloetuse kui riikliku kaasfinantseeringu eelarve vähendused projektide edasilükkunud tegevuste ulatuses.

- **RA tegevuste** toetuse rakendamiseks kasutatav tehniline abi planeeritakse eelarvesse põhitoetusest eraldi koodile (st põhitoetus on planeeritud ühele koodile ja selle rakendamiseks kasutatav tehniline abi on planeeritud teisele koodile);
- Kui ministerium on TA toetuse saaja, siis tuleb TA toetus planeerida ministeriumi eelarvesse.
- Ministeriumi valitsemisala asutusele antav TA toetus planeeritakse selle asutuse eelarvesse.
- Sihtasutustest RÜdele antav TA toetus planeeritakse RMI kui struktuurivahendite tehnilise abi rakendusasutuse eelarvesse.

Kaudsete kulude, mida ei ole vaja dokumentaalselt tõestada ja mille kompensatsioon laekub terviksummana, planeerimisel tuleb arvestada järgmiste asjaoludega:

- Kaudsed kulud planeerib kompensatsiooni saav asutus nii tuludes kui kuludes liigiga 40;
- Kulud tehakse jooksvalt muudest eelarve allikatest (näiteks eelarve liik 20). Tulu arvele võtmise tähtpäeval tõstetakse kaudsetele kuludele vastav osa ümber eelarve liigile 40. Vt ka rahandusministri 11.12.2003 määrust nr 105 „[Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend](#)“ § 25 lõiked 8 ja 9.

Välisloetuse ja välisloetuse kaasrahastamiseks laekuvate vahendite näol on tegemist tuludest sõltuvate kuludega (vahenditega). Tuludest sõltuvad kulud planeeritakse parima olemasoleva teadmise järgi sellesse perioodi, millal tehakse nende arvelt tekkepõhiseid kulutusi. Kulutuste eelarve täitmisel kajastatakse tegelikult tehtud kulutusi tekkepõhiselt ning tulude eelarve täitmisel kajastatakse tulusid tehtud kulutustega samas mahus. REISis/KAISis planeeritakse tuludes laekuv välisloetus eelarve liigiga 40 ja eelarve kontol 359. Saadav kaasrahastamine kajastatakse eelarve liigiga 40 ja eelarve kontoga 358. Kuludes kajastatakse nii välisloetus kui ka selle kaasrahastus teenuste lõikes liigiga 40. Toetuse saaja omafinantseering planeeritakse toetuse saajast või lõppsaajast riigieelarvelise asutuse enda või vastava valdkonna eest vastutava ministeriumi eelarves liigil 20, 30, 42, 43 või 44.

REISis planeeritakse välisloetus ja selle kaasrahastus nii tuludes kui kuludes toetuse andmise tingimuste õigusakti või meetme tegevuse tasandil kuni projekti või rakendusperioodi lõpuni. KAISi planeeritakse eelarve nii tuludes kui kuludes 4 aastaks (RES perioodiks) selle teenuse alla, kuhu tekivad kulud. Eelarve infosüsteemi välisloetuste vormil võib olla eelarve kavandatud üldisemalt, kui kajastatakse hiljem SAP-GM moodulis (Grant Management).

8.2.6.3 Välistoetuse ja kaasrahastuse planeerimine infosüsteemides ja täitmise põhimõtted

Peatükk on täiendamisel

Välistoetused ja välistoetuse kaasrahastus planeeritakse REISis/KAISis ühekordselt kogu programmiperioodi kohta:

- Kui on teada, kes on toetuse saaja (projektid välja valitud, programmi rakendaja selge, kõik otselaekuvad projektid), siis **riigieelarveliste asutuste** (eelarveklassifikaatori [lisas 2 \(PDF\)](#) toodud organisatsioonid) **projektid planeeritakse toetuse saaja juures realsel grandil** selle teenuse alla, kuhu see valitsemisala arvates kõige paremini sobib. Juhul kui valitsemisala hinnangul ei ole mõttekas toetust planeerida toetuse saaja alla (lähtudes eelarveklassifikaatoris § 3, lg 1, punktides 5 ja 6 toodud olulisuse ja optimaalsuse põhimõtetest), planeeritakse välistoetus ja selle kaasrahastus vahendaja eelarves statistilisel grandil.
- Kui toetuse saaja (riigieelarveline või mitte-riigieelarveline asutus) annab vahendeid edasi **riigieelarvelisest asutusest partnerile**, siis (lähtudes olulisuse ja optimaalsuse põhimõttest) planeeritakse edasiantav osa toetusest partneri eelarves **realsel grandil**, vähendades seejuures riigieelarvelisest asutusest toetuse saaja reaalse grandil eelarvet või juhul kui toetuse saaja on mitte-riigieelarveline asutus, siis ministeeriumi või riigikantselei statistilist granti riigieelarvelistest asutustest partneritele antava eelarve ulatuses. Eelarve vähendamised tuleb KAISis/REISis teha vähemalt 2 korda aastas - RES/RE protsessis. Kui toetuse planeerimine partneri eelarves ja sellega seonduv toetuse saaja eelarve vähendamine on töömahukam sellest saadavast kasust, võib planeerida kogu eelarve toetuse saaja all vastavalt riigieelarvelise toetuse saaja puhul realsel grandil ning mitte-riigieelarveline asutuse puhul statistilisel grandil.
- **Vahendatav välistoetus koos kaasrahastusega**, kui toetuse saaja ei ole riigieelarveline asutus (nt MTÜ-d, SA-d, AS-id, OÜ-d jne) ning vahendatav välistoetus koos kaasrahastusega, mille osas riigieelarvelistest asutustest toetuse saajad ei ole veel selgunud, planeeritakse **ministeeriumi või Riigikantselei** (kes on rakendusasutus või programmioperaator vms) **eelarves statistilisel grandil**.

Välistoetused ja välistoetuse kaasrahastuse kajastamine raamatupidamises:

- **Vahendatav toetus on alati statistilisel grandil ministeeriumi või Riigikantselei** kui rakendusasutuse **raamatupidamises** (struktuurifondide korral toetuse andmise tingimuste rakenduskeemi täpsusega rakendusasutuse raamatupidamises, Norra/EMP programmi täpsusega programmioperaatori raamatupidamises).
- **Juhul kui vahendatava toetuse saaja on riigieelarveline asutus, siis kajastatakse see ka realsel grandil toetuse saaja raamatupidamises** (valitsemisala aruandes elimineeritakse TP koodide abil topelt kajastamine välja, valitsemisalade vaheline jääb topelt, üleriigiline konsolideeritud aruanne ilma topelt kajastusteta).

- **Otselaekuvad välistoetused kajastatakse ühekordselt realsel grandil toetuse saaja raamatupidamises.**
- Juhul kui toetuse saaja annab toetuse edasi riigieelarvelisest asutusest **partnerile**, siis kajastatakse see toetus ka **partneri raamatupidamises realsel grandil**, edasiandmised registreeritakse TP koodidega (andja saaja koodiga, saaja andja koodiga), mis võimaldavad topelt kajastamised elimineerida valitsemisala sees ja üleriigilises aruandes.

Planeerimise ja täitmise saab (uue või vana) grandil koodiga kokku viia siis, kui **planeeritakse samasugustel põhimõtetel** (samas detailsuses) ja **kasutatakse ühesuguseid grandil koode kõikides kasutuses olevates infosüsteemides (KAISis, REISis, SFOSis kui ka SAPis)**. Välistoetuste üksikprojektide raamatupidamine on projektipõhine (reaalsed grandid). Samas ei nõuta ega ka välistata eelarve projektipõhist planeerimist. Kõik koodid (uued või vanad) üks-ühele vastata ei saagi alati, erinevate koodide või erineva detailsuse korral planeerimises ja raamatupidamises, peab asutus oma KAISI mudelis vastavusreeglid ise sisse kirjutama, et oleks võimalik planeerimist ja täitmist kokku viia. REISI planeerimine ei saa olla detailsem kui SAPi raamatupidamine.

8.2.6.4 Toetuse kodeerimise loogika ja eelarve sisestamiseks grandil koodide taotlemine

Täiendatud 17.04.2020

Arvestusobjekti „toetus“ ühtne loogika

Eelarveklassifikaatori §12 kohase arvestusobjekti „toetus“ ehk grandil koodide ühtse kodeerimise eesmärk on võimaldada välistoetuse andmete kokku viimine erinevates infosüsteemides (REIS, KAIS, SAP, SFOS). **Käesolevat regulatsiooni järgitakse uute grandil koodide loomisel, st. kõik uued grandil koodid tuleb luua eelarveklassifikaatori §12 toodud põhimõtete kohaselt.** Põhimõtted tuginevad suuresti olemasoleval praktilal, kuid on informatiivsemad ning on rakendatavad nii REISis kui KAISis. Seni kasutuses olevad koodid jäävad kehtima kuni toetuse rakendamise lõpuni ja kohustust juba kasutusel olevaid koode muuta, ei ole.

Vahendamise koodi ehk statistilise grandil koostab vahendaja asutus järgmiselt:

Statistiline grant esitatakse formaadis:

- 1) S[1-kohaline toetuse kood][1-kohaline valitsemisala tunnus][2-kohaline fond] [-] [1-kohaline sidekriips] – kokku 6 kohta
- 2) [2-kohaline rakendusüksuse/vahendaja kood][2-kohaline rakendusperioodi algus]- [-] [1-kohaline sidekriips] – kokku 5 kohta

3) [meetme tegevuse nr ja rakenduskeemi jrk nr või muu tunnus] - maksimaalselt 9 kohta.

Näide (SFOSi kaudu menetletav vahendatav toetus): S1NCF-TJ14-10121, kus S on vahendamise tunnus (statistilise grandide tähis), 1 tähistab toetuse koodi (struktuurivahendid), N ministeeriumi valitsemisala tunnust (MKM), CF fondi (Ühtekuuluvusfond), TJ vahendajat (Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet), 14 rakendusperioodi algust (2014-2020), 10 prioriteetset suunda, 1 meetet, 2 meetme tegevust, 1 rakenduskeemi numbrit.

Näide (väljaspool SFOSi menetletav vahendatav toetus): S4PGF-PR14-KOOLIIIM, kus S on vahendamise tunnus, 4 toetuse kood (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi toetus), P ministeeriumi valitsemisala tunnus (Maaeluministeerium), GF fondi (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond), PR vahendaja tunnus (Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet), 14 on rakendusperioodi tunnus (2014-2020) ja KOOLIIIM vabalt valitud kuni 9-kohaline tähtede kombinatsioon, mis viitab grandide sisule konkreetsemalt (koolipiimatoetus).

Reaalne grant esitatakse formaadis:

- 1) [1-kohaline toetuse kood][3-kohaline organisatsiooni tunnus] - [1-kohaline sidekriips] - kokku 5 kohta
- 2) [2-kohaline fond][2-kohaline rakendusperioodi algus]- [1-kohaline sidekriips] - kokku 5 kohta
- 3) [meetme tegevuse nr ja rakenduskeemi jrk nr või muu tunnus] - kokku 10 kohta.

Näide (SFOSi kaudu menetletav toetus): 1G10-RF14-01421, kus 1 tähistab toetuse koodi (struktuurivahendid), G10 toetuse saaja organisatsiooni tunnust (Haridus- ja Teadusministeerium), RF fondi (Euroopa Regionaalarengu fond), 14 rakendusperioodi algust (2014-2020), 01 prioriteetset suunda, 4 meetet, 2 meetme tegevust ja 1 rakenduskeemi numbrit. Kui prioriteetset suunda SFOS-s tähistatakse 1-kohalise numbriga, tuleb koodi numbriga ette lisada „0“.

Näide (väljaspool SFOSi menetletav toetus): 4P80-GF14-SEAKATK, kus 4 tähistab toetuse koodi (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi toetus), P80 toetuse saaja organisatsiooni tunnust (Veterinaar- ja Toidulaboratoorium), GF fondi (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond), 14 rakendusperioodi algust (2014-2020) ja SEAKATK vabalt valitud kuni 10-kohalist tunnust, mis viitab grandide sisule konkreetsemalt.

Grandide koodis kasutatavad tunnused (vastavalt eelarveklassifikaatorile [lisa 6 \(PDF\)](#)):

S - statistiline grant (riigieelarvelise asutuse poolt edasi antav toetus)

Toetuse tunnus - vastavalt SAP toetuste haldamise mooduli juhendiga kasutusele võetud kodeeringule:

- 1 - struktuurivahendite projektid
- 2 - Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond
- 3 - Euroopa Merendus- ja Kalandusfond
- 4 - Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond

- 5 - Norra ja EMP
- 6 - Eesti-Šveitsi koostööprogramm
- 8 - CO2 (kliima) ja muud kodumaised projektid
- 9 - muud välistoetuste projektid

Valitsemisala tunnus - 1-täheline kood võetud organisatsiooni tunnusest (klassifikaatori määruse [lisas 2 \(PDF\)](#) toodud organisatsiooni tunnuse esimene täht):

- A - Riigikogu
- B - Vabariigi President
- C - Riigikontroll
- D - Õiguskantsler
- E - Riigikohus
- F - Riigikantselei valitsemisala
- G - Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala
- J - Justiitsministeeriumi valitsemisala
- K - Kaitseministeeriumi valitsemisala
- L - Keskkonnaministeeriumi valitsemisala
- M - Kultuuriministeeriumi valitsemisala
- N - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala
- P - Maaeluministeeriumi valitsemisala
- R - Rahandusministeeriumi valitsemisala
- S - Siseministeeriumi valitsemisala
- T - Sotsiaalministeeriumi valitsemisala
- V - Välisministeeriumi valitsemisala

Organisatsiooni tunnus - 3-kohaline eelarveklassifikaatoriga kehtestatud organisatsiooni tunnus (administratiivne tunnus, SAPis segmendi kood, klassifikaatori määruse [lisas 2](#) toodud organisatsiooni tunnus)

Fond – 2 tähest koosnev kombinatsioon täpsustamaks toetuse koodi, st mis fondist toetust rahastatakse:

AF – Euroopa abifond enim puudustkannatavate isikute jaoks

AM – Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond

AT – atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel (Kliima, CO2)

CF – Ühtekuuluvusfond

EP – Euroopa Pagulasfond

ES – ESPON 2020 programm

FF – Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

GF – Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond

GK – Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond

IA – INTERACT III programm

IF – Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond

IR – Interreg Euroopa programm

IS – Sisejulgeolekufond

KL – Kesk-Läänemere programm

LE – LEADER programm

LV – Eesti-Läti programm

MU – Kõik ülejäänud fondid, mida käesolevas fondide loetelus ei ole eraldi välja toodud

NO – Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetused

PF – Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond

RE – Muud kodumaised riigieelarve fondid

RF – Euroopa Regionaalarengu Fond

RU – Eesti-Vene piiriülese koostöö programm 2014-2020

SF – Euroopa Sotsiaalfond

SH – Eesti-Šveitsi koostööprogramm

TA – Struktuurivahendite tehniline abi (sisaldab nii Euroopa Regionaalfondi kui Ühtekuuluvusfondi vahendeid)

TP – Euroopa Tagasipöördumisfond

UR – URBACT III programm

VP – Välispiirifond

Vahendaja tunnus – 2-täheline kood vahendatavate toetuste korral, mis viitab rakendusüksusele:

AR – SA Archimedes

EA – Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

IN – SA Innove

KI – Keskkonna Investeeringute Keskus

KR – KredEx

PR – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

RI – Riigi Infosüsteemi Amet

RT – Riigi Tugiteenuste Keskus

SI – Siseministeerium

TA – Teadusagentuur

TJ – Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Rakendusperioodi algus – EL rakendamisperioodi algusaasta kahekohalise numbriga, nt:

00 – välistoetus ei ole seotud Euroopa Liidu perioodiga (nt CO2, kodumaised toetused)

07 – 2007-2013

14 – 2014-2020

14 – 2014-2021

21 – 2021-2028

Meetme tegevuse nr ja rakenduskeemi jrk nr või muu tunnus – läbi struktuuritoetuste registri (SFOS) menetletavate toetuste korral meetme tegevuse nr ilma punktideta nagu see SFOSis on koos vastava meetme tegevuse alt avatud rakenduskeemi järjekorranumbriga (kui prioriteetse suuna number on ühekohaline, siis ees „0“). Ülejäänud statistilistel grantidel nende fondide osas, mida ei menetleta läbi

SFOSi, saab lisada muu vabalt valitud kuni 9-kohalise tunnuse (nt tähekombinatsioon). Reaalsete grantide korral, mida menetletakse läbi SFOSi, tuleks kajastada sama meetme tegevuse koodi koos rakenduskeemi järjekorranumbriga, mis on toetuse andmise tingimuste õigusakti tasandil statistilisel grandil. Ülejäänud reaalsete grantide korral, mida ei menetleta läbi SFOSi, tuleks lisada muu vabalt valitud kuni 10-kohaline tunnus (nt tähekombinatsioon).

MÕNED NÄITED:

SISU	Eelarve planeerimine (REIS, KAIS)	Eelarve täitmine (SAP)
Otselaekuv välistoetus (palju samasisulisi tillukesi projekte)	<p>Reaalne grant projektide koondplaneerimiseks toetuse saaja või valitsemisala eelarves (ühekordselt): Täna kasutusel olev grandid kood „9G10-313E“ - Erasmus+ kõrgharidus</p>	<p>Iga projekt eraldi (ainult toetuse saaja raamatupidamises, ühekordselt):</p> <p>9G31-313-ERASMUS2018 9G34-313-ERASMUS2017 9G34-313-ERASMUS2018 9G34-313-ERASMUSDIGI 9G34-313-ERASMUSHIT jne</p>
Otselaekuva välistoetuse üksikprojekt	<p>Reaalne grant toetuse saaja eelarves (ühekordselt). 9K70-ASBE 9L70-WBWB-EST-LAT66</p>	<p>Reaalne grant toetuse saaja raamatupidamises (ühekordselt). 9K70-ASBE 9L10-WBWB-EST-LAT66</p>
Vahendatav välistoetus, toetuse saajad riigieelarve välised asutused	<p>Rakendusasutuse eelarves statistilisel grandil. Täna kasutusel olev grandid kood: 1T10-toot-AVT >> avatud taotlemine: RA=SOM, TS=MTÜ, AS, OÜ, SA, Uus kood: S1TSF-IN14-03212</p> <p>Täna kasutusel olev grandid kood: 1T10-haig >> investeeringute kava: RA=SOM, TS=SA haiglad Uus kood: S1TRF-RT14-02411</p>	<p>Rakendusasutuse raamatupidamises statistilisel grandil (ühekordselt). RA=SOM: S1TSF-IN14-03212</p> <p>RA=SOM: S1TRF-RT14-02411</p>

Vahendatav
välistoetus,
toetuse saaja on
riigieelarveline
asutus
vahendajaga
samas
valitsemisalas

**1)Otsustatud projektid: toetuse saaja eelarves reaalsel grandil.
2)Toetuse saaja poolt riigieelarvelisest asutusest partnerile antav raha partneri eelarves reaalsel grandil.
3)Jagamata raha RA eelarves statistilisel grandil.**

Täna kasutusel olev grandil kood: 1R40-KEKO2 >> RA tegevus: RA=RM, TS=RTK
[koodi vahetama ei pea]

Täna kasutusel olev grandil kood: S1N70-HUNDIPEA2 >> investeeringute kava:
RA=MKM, RÜ=TJA, TS=Veeteede Amet
Tuleks luua uus kood VTA alla: 1N80-CF14-10141

Täna kasutusel olev grandil kood: 1G10-HS2-13-digi >> RA tegevus: RA=HTM, TS=HTM

1)Meetme tegevuse rakenduskeemi kogu eelarve täitmine RA täitmisel statistilisel grandil.

2) Riigieelarvelisest asutusest toetuse saaja projekt toetuse saaja täitmisel reaalsel grandil.

3) Riigieelarvelisest asutusest partneri projekt partneri täitmisel reaalsel grandil.

RA=RM: S1RSF-RT14-12111

TS=RTK: 1R40-KEKO2

RA=MKM: S1NCF-TJ14-10141

TS=Veeteede Amet: 1N80-HUNDIP

RAT: RA=HTM: S1GSF-IN14-01311

RAT: TS=HTM: 1G10-HS2-13-DIGI

Vahendatav
välistoetus,
toetuse saajad
riigiasutused eri
valitsemisaladest

**1)Otsustatud projektid: toetuse saaja eelarves reaalsel grandil.
2)Riigieelarvelisest asutusest partneri projekt partneri eelarves reaalsel grandil.
3)Jagamata raha rakendusasutuse eelarves statistilisel grandil.**

Täna kasutusel olev grandil kood: 1G10-TA1-41 >> investeeringute kava:
RA=HTM, TS=TÜ, partner STAT
Uus kood: S1GRF-AR14-04112
Partneri (STAT) olemasolevad koodid:
1R30-ESS, 1R30-IMO [muutma ei pea]

Täna kasutusel olev grandil kood: 1T10-vang >> RA tegevus: RA=SOM, TS=JUM
Uus kood: 1J10-SF14-02231

SF tehniline abi: RA=RM, **erandkorras** riigieelarvest välja minev raha planeeritakse SA kaupa:
TS=RK: 1F10-TEHN
TS=KKM: 1L10-ERF-YF-TA
TS=KUM: 1M10-TEHA-KUM
TS=MKM: 1N10-TA
TS=RIA: 1N50-TA
TS=TTJA: 1N70-TA
TS=RM: 1R10-SFTEH
TS=RTK: 1R40-SFTA
TS=SIM: 1S10-TA
TS=SVVK: 1TA0-TEHN
TS=HTM: 1G10-131-TA
TS=SOM: 1T10-4099
TS=SA ARCH: S1R10-TAARCHIMEDES
TS=SA EAS: S1R10-TAEAS
TS=SA Innove: S1R10-TAINNOVE
TS=SA KIK: S1R10-TAKIK
TS=SA Kredex: S1R10-TAKREDEX

**1)Meetme tegevuse rakenduskeemi kogu eelarve täitmine RA eelarves statistilisel grandil.
2)Riigieelarvelisest asutusest toetuse saaja projekt toetuse saaja eelarve täitmises reaalsel grandil.
3)Riigieelarvelisest asutusest partneri projekt partneri eelarve täitmises reaalsel grandil.**
RA=HTM: S1GRF-AR14-04112
Partner=STAT:...

RA=SOM: S1TSF-IN14-02231
TS=JUM: 1J10-TUGITEENUS3

RA=RM: S1RRF-RT14-13111
TS=RK: 1F10-TEHN
TS=KKM: 1L10-ERF-YF-TA
TS=KUM: 1M10-TEHABI
TS=MKM: 1N10-TA
TS=RIA: 1N50-TA
TS=TTJA: 1N70-TA
TS=RM: 1R10-SFTA
TS=RTK: 1R40-SFTA
TS=SIM: 1S10-TA
TS=SVVK: 1TA0-TEHN
TS=HTM: 1G10-131-TA
TS=SOM: 1T10-4099

Toetuse eelarve sisestamiseks (KAISI/ REISI), tuleb nii vahendatava kui otselaekuva toetuse jaoks luua grandil kood. Grandil koodi avamiseks tuleb täita [Välistoetuste hierarhia kodeerimise vorm \(XLSX\)](#) ja edastada seejärel uue koodi loomise soov riigieelarve osakonna nõunikule ja välisvahendite talituse ametnikule (karin.reiska@fin.ee), kes kontrollivad üle, et kood oleks loodud vastavalt rahandusministri 16.12.2015 määrusele nr 47 „Eelarveklassifikaator“ § 12 lõikudes 4 ja 5 toodud kodeerimise loogikale ja et koodi loomine on põhjendatud. Koodi avamise taotluses tuleks selgelt välja tuua, kas tegemist on:

1) uue koodi avamisega – esmakordselt eelarvesse planeeritava toetusega;

2) sooviga asendada vana REISI kood olemasoleva vana SAPi koodiga – planeerimise ja täitmise kokkuvõtmiseks on mõttekam kasutada kõikides infosüsteemides ühesugust koodi. Juhul kui koodid SAPis ja

REISis ei ühti, võib esitada taotluse sooviga asendada vana REISi kood juba SAPis kasutatava koodiga;

3) sooviga asendada olemasolev vana REISi kood uue loogika järgi loodud koodiga – vana loogika järgi loodud grandi koode võib kasutada grandi rakendamise lõpuni, kuid soovi korral võib asendada vana REISi kood uue loogika järgi tehtud koodiga. Vana koodi info lisatakse REISis põhiandmetes uue koodi juurde ja seda saab välja tuua aruannetes, kus on võimalik näha uue koodiga sisestatud andmete juures eraldi veerus ka vana kood.

Nõunik edastab grandi koodi avamise taotluse aadressile tere@rmit.ee. Pärast grandi loomist planeerib valitsemisala vastavale grandile eelarve REISis/KAISis.

Toetuse vahendamise ja kasutusele võtmise koodi koostamisel võetakse aluseks eelarveklassifikaatori lisades 2 ja 6 sätestatud tunnuseid, SFOS-s antud tunnuseid, järgitakse koodi kolmeosalist struktuuri ja selle sisuks olevate tunnuste kindlat järjekorda. Koodiosad eristatakse üksteisest sidekriipsuga. Kõiki tunnuseid kasutatakse ilma tühikuteta või mistahes muude sümboliteta (nt ei kasutata koodi kolmandas osas meetme tegevuse numbrit ja rakenduskeemi järjekorranumbri omavaheliseks eristamiseks nende vahel punkte).

8.2.6.5 Riikliku kaasrahastuse väljamaksmine

Täiendatud 17.04.2020

Kaasrahastuse ülekannete (väljamaksete) taotlemise võimalused:

Fond/välisloetuse liik	Taotleja/ülekande saaja	Taotlemise keskkond	Taotluse vorm	Sagedus	Taotlemise tähtaeg	RKF vahendite ülekande tähtaeg
SFOSi kaudu väljamakstavad vahendatavad toetused (struktuurifondid ja Norra-EMP)						
Struktuurifondid	RA	Taotlust esitada vaja ei ole	-	-	Jooksvalt	-
Norra-EMP	RA	Taotlust esitada vaja ei ole	-	-	Jooksvalt	-
Muud vahendatavad toetuskeemid						

Fond/välisloetuse liik	Taotleja/ülekande saaja	Taotlemise keskkond	Taotluse vorm	Sagedus	Taotlemise tähtaeg	RKF vahendite ülekande tähtaeg
Muud riigisisest vahendatavad toetuskeemid - Varjupaiga-, Rände- ja Intergratsioonifond ning sisejulgeolekufond; Interreg (Eesti-Läti ja Eesti-Vene), Eesti-Šveitsi koostööprogramm, Erasmus+, jne	Toetuse vahendamise eest vastutav asutus (või haldusala ministerium, kui toetuse vahendamine on delegeeritud riigisektorist välja)	E-mail	Kaasrahastuse väljamakse taotlus	Välisloetuse laekumise järgselt kord kuus	5. tööpäevaks eelmise kuu laekumiste kohta *	20. kuupäevaks
Otselaekuvad välisloetused						
Otselaekuvad välisloetused	Toetuse saaja (või haldusala ministerium, kui toetuse saaja ei ole riigiasutus)	E-mail	Kaasrahastuse väljamakse taotlus	Välisloetuse laekumise järgselt kord kuus	5. tööpäevaks eelmise kuu laekumiste kohta *	20. kuupäevaks
Vahendatava toetuse omafinantseeringu katteks eraldatud kaasrahastuse vahendid						
Vahendatavad välisloetused	Toetuse saaja	E-mail	Kaasrahastuse väljamakse taotlus	Kvartaalselt	Kvartaalselt	20. kuupäevaks

*Kui välisabi andjalt laekub ettemakse, võib kulutuste tegemiseks taotleda riikliku kaasfinantseeringu vahendeid jooksvalt vastavalt vajadusele.

Muu vahendatava välisloetuse puhul (Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, Sisejulgeolekufondid, Eesti-Läti Programm, Eesti-Vene Programm) makstakse riikliku kaasfinantseerimise vahendid välja kui vahendav asutus (või haldusala ministerium, kui toetuse vahendamine on delegeeritud riigisektorist välja) esitab RTK TMOle aadressile kaasfinantseerimine@rtk.ee taotlusejärgmisel kuul väljamaksmisele kuuluvate riikliku kaasfinantseeringu vahendite kohta. RTK TMO kannab vahendid üle vahendava asutuse e-riigikassa vastavale kontole (mis tuleb selle puudumise korral avada).

Välisloetuse laekumisel tuleb taotleda vastavas ulatuses riikliku kaasfinantseeringu vahendeid RTK TMOst.

Juhul kui projekti raames annab välisloetuse andja (osalise) ettemakse, tuleb taotleda RTK TMOlt (kaasfinantseerimine@rtk.ee) vastavas proportsioonis kaasrahastuse vahendite väljamakset ning eelarvet SAPis enne nende vahendite laekumist avada ei või. TMO teeb kaasrahastuse väljamakseid toetuse saajale reeglina üks kord kuus eelmisel kuul laekunud välisloetusele vastavas proportsioonis.

Kui SAP-BO's on olemas vastav aruanne, siis SAP-i kasutaja taotlust eraldi täitma ei pea. Kuni vastava

aruande SAPi jõudmiseni tuleb ka SAPi kasutajatel esitada taotlus lisan toodud vormil. Asutus saab taotluse koostada SAP-BO aruande EA005 alusel (aruande tööleht „toetuste laekumised“).

Kaasrahastuse vahendite väljamaksmine vahendatava välistoetuse omafinantseeringu katteks

Kui toetuse saajast sihtasutus on saanud vahendatava välistoetuse projekti omafinantseeringu katteks kaasrahastust, võib sihtasutus taotleda nende vahendite kasutamiseks RTK TMOlt ettemakset. Selleks esitab valitsemisala RES protsessis positiivse otsuse saanud projektide kohta järgmise aasta kvartaalse eelarvevajaduse. Peale esimest makset lähtutakse sellest, et kui eelmise kvartali ettemaks on kuluks kandmata, siis uut ettemaksetaotlust ei menetleta. See tähendab, et asutused, kes pole SAPis, peavad enne järgmise ettemaksu saamist tõendama eelmisest ettemaksest tehtud kulutused esitades vastavad kuludokumendid. Ettemakse saamiseks tuleb lisaks kvartaalse eelarvevajaduse esitamisele täita [kaasrahastamise väljamakse taotlus](#) ja esitada need e-kirjaga aadressile kaasfinantseerimine@rtk.ee lisades koopiasse enda RMI riigieelarve osakonna nõuniku, kes hindab ettemakse mahu põhjendatust.

8.2.6.6 Välistoetuse ning välistoetuse kaasrahastamise vahendite kasutamine enne nende laekumist

Täiendatud 17.04.2020

Kui tegevuse elluvijaks on riigiasutus, siis peab riigiasutus kasutama kulude tegemiseks nii välistoetuse kui riikliku kaasfinantseeringu ulatuses vahendeid vastavalt [kassalise teenindamise eeskirja peatükile 4¹](#). Vahendatavate toetuste korral, mida menetletakse SFOSis või PRIA infosüsteemis (grandi koodid algusega 1-5) tuleb välistoetuse projekti vahendite kasutamiseks esitada taotlus eelarve avamiseks otse RTK-le. Valitsemisala ministeeriumi või Riigikantselei kooskõlastus ei ole vajalik, kuna toetusi jagatakse ministeeriumi või Riigikantselei kehtestatud õigusaktide alusel ning nende kulude mahud eelarveaastaks on kokku lepitud riigieelarve protsessis. Riigiasutusest toetuse saaja esitab taotluse eelarverea avamiseks RTK finantsarvestuse osakonnale RTK kehtestatud Exceli [vormil](#) (XLSX).

Otselaekuvatele välistoetustele (SAPis grandi kood algusega 9), mis on riigieelarvesse planeeritud, loetakse Rahandusministeeriumi nõusolek antuks riigieelarve koostamise protsessis ning vahendite kasutamist eraldi Rahandusministeeriumiga kooskõlastada ei ole vaja. Ministeeriumite ja Riigikantselei allasutuste otselaekuvate riigieelarves kajastatud välistoetuste korral tuleb eelpool toodud vorm eelarverea avamiseks vajaliku infoga esitada koos välistoetuse lepinguga (ainult esmakordsel avamisel) oma valitsemisala ministeeriumile kooskõlastamiseks ja kontrolliks (kuna ministeerium vastutab vahendite tagastamata jäägi tagastamise eest oma eelarvega). Ministeerium sisustab ise oma kontrolli ulatuse arvestades, et peab olema tagatud, et vahendeid kasutatakse põhjendatud ulatuses ja et tagastamise kuupäev oleks realistlik. Seejärel edastab ministeerium kontrollitud vormi eelarverea avamiseks (ilma

lepinguta) koos omapoolse kinnitusega, et esitatud andmed on korrektsed, RTK finantsarvestuse osakonnale eelarverea avamiseks.

Aasta jooksul lisanduvate otselaekuvate välistoetuste projektide osas, mida ei ole riigieelarvesse planeeritud, esitatakse sarnaselt riigieelarvesse planeeritud otselaekuvate välistoetustega eelarverea avamiseks vorm vajaliku info ja välistoetuse lepinguga eelnevalt valitsemisala ministriumile, kes kontrollib esitatud andmete õigsust, projekti vajalikkust ja vahendite tagastamise kuupäeva realistlikkust. Seejärel edastab ministrium kontrollitud vormi eelarverea avamiseks (ilma lepinguta) koos omapoolse kinnitusega, et esitatud andmed on korrektsed ja ministrium vastutab vajadusel oma eelarvega vahendite tähtaegse tagastamise eest RM riigieelarve osakonna välisvahendite talituse ametnikule (karin.reiska@fin.ee), kes annab riigieelarve seaduses nõutud RM nõusoleku ja saadab taotluse e-maili teel edasi menetlemiseks RTK finantsarvestuse osakonnale. Grandi ja vahendite eelarve avab üks isik, mistõttu on soovitatav taotlus grandide ja vahendite eelarve avamiseks esitada korraga.

8.2.7 Investeeringud

Finantsplaanides kajastatakse investeeringute real materiaalse ja immateriaalse põhivara investeeringud lähtuvalt Raamatupidamise Toimkonna juhendist RTJ 5 ja rahandusministri 11. detsembri 2003. aasta määrusest nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“.

Investeeringuks RTJ 5 järgi on kulutused, mis lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele.

Investeeringuga on tegemist, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

1. kulutuse eest saadakse materiaalne vara (hoone, seade vms), mis tõenäoliselt osaleb tulevikus majandusliku kasu tekitamisel või seatud eesmärkide täitmisel
2. kulutuse eest saadud tulemit kasutatakse pikema perioodi jooksul kui üks aasta
3. soetusmaksumus või muu bilansis kajastamise aluseks olev väärtus on usaldusväärselt määratletav.
4. kulutuse maksumus on vähemalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirina (ilma käibemaksuta) sätestatud summa (5 000 eurot). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse tulemiaruanDES perioodi kuluna.

Investeeringute ja investeeringutoetuste planeerimisel lähtutakse investeeringute jaotamisest kinnisasja suunatavaks investeeringuks ja investeeringuks vallasasja soetamiseks.

Investeeringud kinnisasja soetamiseks

Kinnisasja suunatavaks investeeringuks on üldjuhul ehitamine ehitusseadustiku § 4 mõistes (püstitamine, rajamine, paigaldamine, lammutamine, laiendamine, rekonstrueerimine, asendamine) ja kinnisasja soetamine.

Kinnisasi võib olla

1. maa;
2. hoone, hoone osa;
3. rajatis;
4. eelnevate punktidega seotud õigused ning kohustused (hoonestusõigus, kasutusvaldus, korteriomand,

korterihoonestusõigus).

Kinnisasja suunatud investeeringu hulka loetakse ainult need vallasasjad, mis on ehitiseiga püsivalt ühendatud ja konkreetsele ehitisele spetsiifilise vajadusega

Parendustööde ehk investeeringu eristamine remondist ehk kulust

Investeeringute ja kulude eristamisel lähtutakse riigi üürilepingu regulatsioonist (VV 30.09.2013 määrusega nr 142 kinnitatud „Hoonestatud kinnisvara riigile kasutamiseks andmise lepingute üldtingimused ja üürihinna kujunemise alused“), mis on välja töötatud tuginedes kinnisvara korrashoiu standarditele. Nimetatud määrus kasutab mõisteid „parendustöö“ ja „remont“, mida eelarves ja raamatupidamises kajastatakse vastavalt investeeringu ja kuluna.

Nimetatud regulatsiooni järgi on parendustöödeks (eelarves investeering) tegevused, mis tõstavad üüripinna kvaliteeti (tegevused, mille peamine eesmärk on üüripinna või selle osa sihtotstarbe ja suuruse muutmine, üüripinna või selle osa uuendamine, üüripinna täiendava mugavuse, meeldivuse või ilu saavutamine, uute tehnoloogiate kasutusele võtmine). Näiteks on parendustööks täiendava korruse väljaehitamine.

Remonttöödeks on need tegevused, millega taastatakse üüripinna kvaliteet (üüripinna või selle osade eesmärgipärane toimimine üürilepingu sõlmimisel kokku lepitud seisundile).

Investeeringu projekti raames tehakse nii remonttöid kui parendustöid ning üldjuhul on vajalik parendustööd planeerida eraldi objektikoodiga investeeringuna ja remont majandamiskuluna.

Kinnisasja suunatud investeering planeeritakse objekti põhiselt.

Üldjuhul on kinnisasja suunatud investeeringu objekt samaväärne kinnisvaraüksusega (kinnistu) või Vabariigi Valitsuses otsustatud investeeringu projektiga.

Kinnisasja suunatud investeeringu objektile tuleb anda nimetus, mis koosneb kinnisvaraüksuse nimest või võimalikult täpselt kirjeldatud investeeringust kinnisasja. Kinnisvaraüksuseks on ühe asutuse või juriidilise isiku poolt kindlal eesmärgil kasutatav kinnistu (maa, hoone, hoonekompleks, rajatis) või nende kogum. Kui ühel kasutajal on sarnaseid kinnisvaraüksuseid mitmes erinevas asukohas, kajastatakse objektina need eraldi paiknevad kinnisvaraüksused. Kinnisvaraüksuse nimes peab sisalduma asutusüksuse (linn, vald, alev, küla) nimi. Kinnisvaraüksuseks on näiteks „Valga Gümnaasium“, „Maksu ja Tolliameti Jõgeva teenindusbüroo“, „Vändra päästehoone“, „Endla teatri peahoone“. Ühe kinnisvaraüksusega võib olla seotud mitu erinevat Vabariigi Valitsuse otsust. Kui ühe kinnisvaraüksusega seotud investeerimisprojektid on eraldi juhitavad, liigendatakse need eraldi investeeringuobjektina.

Erandjuhtudel, kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga, võib remondifondi osas luua investeeringuobjektid asutuste gruppide või valitsemisala lõikes - näiteks koolide remondiinvesteering.

Vallasasjade investeeringud grupeeritakse, planeeritakse ja liigendatakse sisult sarnaste soetusgruppide lõikes riigiülese objektikoodiga järgnevalt:

- 1) Inventar - IN001000;
- 2) IKT investeeringud - IN002000;
- 3) Transpordivahendid - IN003000;
- 4) Masinad ja seadmed - IN004000;
- 5) muud investeeringud - IN005000.

Muudesse investeeringutesse koodiga IN005000 planeeritakse intellektuaalne, bioloogiline jm amortiseeritav vara, mis ei klassifitseeru nimetatud soetusgruppidesse. Kinnisasja suunatud investeeringut

ei tohi klassifitseerida muu investeeringu soetusgruppi.

Soetusgrupist võib vajadusel esitada investeerimisprojekti eraldiseisva üksikprojektina. Sellisel juhul näidatakse soetusgrupi objektikoodi 3 viimast kohta järjekorra numbrina. Järjekorda peab Rahandusministeerium.

Tegevuspõhise eelarve korral kavandatakse lähtuvalt rahandusministri 4. veebruari 2016. aasta määruse nr 9 "Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord" (edaspidi RES/RE kord) §5 lõikest 2 investeeringud vähemalt programmide lõikes. Valitsemisala võib investeeringuid kavandada ka programmi tegevuste lõikes.

Täiendava eraldise kajastamine eelarves

Riigikogu poolt riigieelarve III lugemisel tehtud rahaeraldiste puhul kasutatakse riigiülest objektikoodi kuludes SE000099 ja investeeringute puhul IN000099.

Kululagede piires ja valitsuses otsustatud investeeringute nimekirja vormi täitmisel riigieelarve infosüsteemis tuleb lähtuda järgmisest:

- investeeringuprojekt on kinnisasja suunatud investeeringu objekt või vallasasja puhul kuulub soetusgruppi, mille võib planeerida üksikprojektina;
- investeerimisprojekti nimetus peab olema võimalikult täpne;
- investeeringud esitatakse eelarve kontode ja liikide lõikes. Kui üks investeering hõlmab mitut eelarve kontot või liiki, siis peab kulu planeerima iga konto või liigi alla eraldi. Kui investeering toimub etappidena erinevatel aastatel, planeeritakse iga etapi tööde kulu vastava aasta riigieelarvesse;
- projekti maksumusena märgitakse kogumaksumus liikide lõikes ja riigiasutuste investeeringud koos käibemaksuga. Maksumust võib määrata projekteerimise käigus koostatud ehitustööde eelarve alusel, läbiviidud riigihanke tulemusena, eksperthinnangu põhjal, varem rakendatud analoogse projekti maksumuse alusel, muude põhjendatud meetodikate alusel. Kinnisasja suunatavate investeeringute puhul on projekti maksumuse märkimine kohustuslik;
- investeerimisprojekti kohta esitatakse seos tulemusvaldkonna üldeesmärgiga või alaeesmärgiga või valdkonna arengukava alaeesmärgi ja vastavate mõõdikutega, millesse investeering kõige enam panustab ja vajalikkuse põhjendus ning investeeringu mõju, sealhulgas netomõju tegevuskuludele (investeeringujärgselt keskmine aastane tegevuskulude prognoosi ja enne investeeringut viimase aasta tegevuskulude vahe, arvestamata teenuse hinnatõusus prognoosi);
- jätkuvatel investeerimisprojektidel, mille maksumus on varasemaga võrreldes muutunud, esitatakse selgitused muutuste põhjuste ja investeeringu mõju kohta;
- hoonestatud kinnisasja suunatud investeeringu kohta esitatakse eelnevale lisaks selgitustes tööde ja tegevuste loetelu maksumustega;
- muu oluline teave investeeringu selgitamiseks ja vajalikkuse põhjendamiseks.

Uue investeeringuvajaduse korral esitatakse Rahandusministeeriumile lisataotlus, milles tuleb välja tuua investeerimisprojekti eelarve ja ajakava, tasuvusanalüüs sh 0- ehk baasstsenaarium ehk projektita stsenaarium ning vajalikkuse põhjendus, sealhulgas seos tulemusvaldkonna üldeesmärgi või alaeesmärgi või valdkonna arengukava alaeesmärgi ja vastavate mõõdikutega (v.a põhiseaduslikud institutsioonid) ning mõjud: avaliku teenuse kvaliteedile ja kättesaadavusele, teiste (tulemus)valdkondade eesmärkidele ja mõju järgnevate aastate tegevuskuludele. Lisataotluse selgitustes peab olema hinnang investeeringu jätkusuutlikkusele ja efektiivsusele ning määratud prioriteetsus.

Tasuvusanalüüsi abil hinnatakse projekti tasuvust selle kulu ja eeldatava kasu omavahelise võrdlemise teel arvestades majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonna mõjusid kindlaksmääratud eesmärkide suhtes.

Analüüs peab muuhulgas sisaldama 0- ehk baasstsenaariumi ehk projektita stsenaariumi, mis on erinevate alternatiivsete lahenduste võrdlusaluseks. Põhjendatud juhul võib kasutada lihtsamat tulu-kuluanalüüsi või kulutõhususe analüüsi investeringu eluea jooksul ning investeringu võrdlust olukorraga, kui investeringut ei tehtaks.

Investeeringute lisataotluste hindamisel lähtutakse järgmistest üldistest nõuetest:

- 1) projekt on seostatud valdkonna arengukavadega, välja arvatud põhiseaduslikel institutsioonidel;
- 2) projekt mõjutab positiivselt teisi valdkondi;
- 3) projekti teostamisel paranevad avalike teenuste kvaliteet ja kättesaadavus;
- 4) projekt on jätkusuutlik ja tasuv;

Rahandusministri määruse RES/RE kord paragrahvides 12 ja 13 on kehtestatud täiendavad põhimõtted hoonestatud kinnisasja suunatud investeeringute ja IKT investeeringute planeerimiseks.

8.2.7.1 Hoonestatud kinnisasja suunatud investeeringud

Viimati uuendatud 10.06.2020

Hoonestatud kinnisvara investeeringuvajadused

Hoonestatud kinnisvara juhtimiskava

Hoonestatud kinnisvara investeeringuvajadused kajastatakse prioriseerituna **valitsemisala hoonestatud kinnisvara juhtimiskavas** (edaspidi juhtimiskava).

Juhtimiskava hõlmab kõigi riigieelarveliste asutuste nii riigi omandis kui kasutusse võetud hooneid kui ka Kultuuriministeeriumi valitsemisala sihtasutuste ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute ning sihtasutuse Maaelumuuseumid omandis ja kasutusse võetud hooneid. Teiste sihtasutuste ja AÕJI-de hoonete arvamine valitsemisala kinnisvara juhtimiskava koosseisu on valitsemisala otsustada.

Juhtimiskavas kajastatakse prioriteetid vajaduse põhised, sõltumata planeeritavast rahastamise allikast (ka välisvahenditest rahastatavad hoonestatud kinnisvara investeeringud kajastatakse juhtimiskavas).

Juhtimiskavas eristatakse:

1. olemasoleva põhitegevuse vajadused;
2. uued vajadused koos viitega lisataotlusele, kus kajastuvad ülejäänud uue vajaduse komponendid (sisustus, IT, personal jne).

Hoonestatud kinnisvara investeeringuvajaduste erinevused

1. **Uue vajadusega** on tegemist kui:

- a) tulemusvaldkonna või programmi eesmärgi saavutamiseks peab valitsemisala alustama uute tegevustega, mida seni tehtud ei ole;
- b) peab olemasolevat tegevust oluliselt laiendama;
- c) peab teenusstandardit tõstma.

Uue vajaduse puhul on peale kinnisvarainvesteeringu tõenäoliselt vajalik leida vahendeid ka muude kulude/ investeeringute katmiseks (nt personalikulu, majandamiskulu, seadmete soetus jne). Tegemist on kompleksse vajadusega, mida tuleb käsitleda tervikuna. Kinnisvarainvesteeringut puudutav detailanalüüs viiakse läbi juhtimiskava koostamise käigus, lisataotluses kajastatakse investeeringu summa (analüüsi kordama ei pea). Kinnisvararessursi osa uue vajaduse lisataotlusest peab olema kajastatud ka kinnisvara juhtimiskavas prioriteetse investeeringuobjektina.

2. **Olemasoleva põhitegevuse vajaduseks kasutatava kinnisvara investeeringuga** on tegemist, kui olemasoleva teenuse osutamiseks vajalikku kinnisvarakeskkonda optimeeritakse või parendatakse.

Uue hoone ehitamine on käsitletav olemasoleva põhitegevuse vajadusena kui hoone ehitatakse sama(de) programmi(de) täitmiseks, selle tulemusena loobutakse sama(de) programmi(de) täitmiseks seni kasutatavast pinnast ning pinnakasutus uues hoones jääb samaks või väheneb. Olemasoleva põhitegevuse jaoks kasutatava pinna laiendamine võib mahtuda olemasoleva vajaduse alla, kui investeeringu ja sellega kaasnevate elueakulude NPV (nüüdispuhasväärtus) 20 aastases vaates jääb alla 2 mln euro.

Hoonestatud kinnisvara investeeringuvajaduste näited

1. Olemasoleva hoone rekonstrueerimine (sh ruumiplaneeringu muutmine funktsionaalsemaks ning töökeskkonna muutmine tänapäevastele nõuetele vastavaks) või asendamine uue hoonega on selged näited olemasoleva põhitegevuse jaoks vajalikust investeeringust.

Näiteks Valga Politseimaja rekonstrueerimise käigus kaasajastatakse hoone tehnosüsteemid ja muudetakse siselahendust kuid hoone gabariidid ei muutu. Selle investeeringu otsustamise õigus on oma eelarve piires Riigi Kinnisvara ASil.

2. Uueks vajaduseks on kavandatava muuseumide ühishoidla rajamine. Ühishoidla ehitamisega ei lähe (olulises mahus) pinda kasutusest välja. Ühishoidla vajab juurde personali. Otsus tuleb teha Vabariigi Valitsusel, kes näeb ette vajaliku ressursi nii kinnisvara investeeringuks kui muudeks investeeringuteks ja tegevuskuludeks.
3. Olemasoleva põhitegevuse jaoks seni puudunud funktsionaalsuse loomine võib olla nii Riigi Kinnisvara ASi otsustatav investeering kui Vabariigi Valitsuse otsustatav investeering.

a) Põllumajandusuuringute Keskus vajab täiendavat viihalli väetiste ja katsevilja nõuetekohaseks hoiustamiseks. Tegemist on olemasoleva põhitegevuse teenusstandardi tõstmisega ning selle investeeringu peaks otsustama Vabariigi Valitsus. Kuna tegemist on väikese investeeringuga, mille NPV 20 aastases vaates jääb alla 2 mln euro, siis võib selle investeeringu otsustamise õigus jääda Riigi Kinnisvara ASile.

- b) Teenistusrelva omavad politsei- ning vanglaametnikud käivad Ida-Virumaalt Tallinnas laskmist

harjutamas. Tööjõuressursi ning sõidukulude kokku hoidmiseks lähtuvalt soovitakse lasketiiru rajamist Jõhvi. Tegemist on olemasoleva põhitegevuse standardi tõstmisega, millega kaasneb täiendav pinnavajadus. Kui uue lasketiiru rajamisega kaasneb vajadus tegevuskulude suurendamiseks eelarves ning investeeringu NPV on üle 2 mln euro, tuleb investeering otsustada Vabariigi Valitsuses. Kui investeeringuga kaasnev tegevuskulu tõus kaetakse sisemiste ressursside arvelt või NPV on alla 2 mln euro, võib investeeringu otsustada Riigi Kinnisvara AS.

Juhtimiskavas kinnisvara investeeringuvajaduste prioritseimine

Juhtimiskavas prioriseeritakse valitsemisala olemasoleva põhitegevuse ja uue põhitegevuse investeeringuvajadused ühisel pingereas. Objekt on prioriseeritud kuni ehituslepingu sõlmimiseni (sest enne seda on teoreetiliselt võimalus investeering ümber otsustada) või kuni prioriteetsuse muutumiseni. Juhtimiskavas luuakse seos kinnisvararessursi ja tegevuspõhise eelarve programmi vahel. Seos tuleb luua vähemalt prioriteetseks märgitud investeeringuobjektide puhul.

Prioriteetsete kinnisvara investeeringuvajaduste detailanalüüs

Prioriteetsete investeeringuobjektide kohta koostatakse detailanalüüs, mis sisaldab iga objekti kohta vähemalt järgmist informatsiooni:

1. prioriteetne investeeringuobjekt, tegevuspõhise eelarve programm ja tegevus;
2. investeeringuobjekti olemasoleva olukorra lühikirjeldus, sh ehitustehnilise seisukorra ja funktsionaalse sobivuse kirjeldus;
3. investeeringu eesmärk ja panus programmi eesmärgi saavutamisse (see võib välja tulla ka läbi programmi planeerimistasandite eesmärkide mõõdikute);
4. tööde kirjeldus;
5. tööde ajakava ja maksumus etappide kaupa aastate lõikes;
6. hinnang pinnakasutuse ja korrashoiukulude muutuse kohta;
7. panus energiamajanduse arengukava eesmärkide täitmisesse;
8. mõju riigieelarvele;
9. erinevate stsenaariumite analüüs projektidel, kus on võimalikud alternatiivsed arendusstsenaariumid;
10. kokkuvõtte peamiste järeldustega.

Riigiülese investeeringuvajaduste kava koostamine ja esitamine Vabariigi Valitsusele

Detailanalüüside alusel koostab rahandusministeerium riigiülese investeeringute kava. Investeeringute kava koostamisel arvestatakse järgimiste kriteeriumitega:

1. kas investeering on programmi eesmärgi saavutamise seisukohalt kriitilise vajadusega;
2. projekti prioriteetsus valitsemisala jaoks;
3. ehitustehniline seisukord ja funktsionaalne sobivus;
4. pinnakasutuse tõhususe paranemine;
5. korrashoiukulude kokkuhoid;
6. energiamajanduse arengukava eesmärkide täitmine;
7. projekti ajalise ja eelarvelise teostatavuse hinnang.

Juhtimiskava dokumentide vormid edastab valitsemisalale Riigi Kinnisvara AS.

2020. aasta veebruaris-märtsis toimuvad valitsemisalade ja Rahandusministeeriumi vahel kohtumised, kus vaadatakse läbi valitsemisala kasutatava kinnisvararessursi arenguvajadus. Kohtumise eesmärk on, et nii valitsemisala kui Rahandusministeerium saaks vastused juhtimiskavasid ning investeeringuid puudutavatele küsimustele võimalikult vara ning RES protsessi käigus tekiks minimaalselt lisaküsimusi. Kohtumised kutsuvad kokku Rahandusministeerium (Riigivara osakond, Riigieelarve osakonna nõunik kaasatud).

Rahandusministeerium esitab Vabariigi Valitsusele juhtimiskavade alusel koostatud ülevaate valitsemisalade kinnisvaraportfelli seisukorrast ja investeeringuvajadusest ning riigiülese investeeringute kava.

Tulenevalt kinnisvaraportfelli analüüsi tulemusest ja olemasolevatest rahastusotsustest võib Rahandusministeerium teha Vabariigi Valitsusele ettepaneku investeeringute kavas oleva riigi omandis objekti investeeringu rahastamiseks valitsemisala eelarves või portfelli korrastamise tempo tõstmiseks ja kogumipõhise rahastamise suurendamiseks kui varad on Riigi Kinnisvara ASi omandis. Sõltumata sellest, kas vara on riigi või Riigi Kinnisvara ASi omandis otsustab investeeringud maksumusega üle 10 mln euro Vabariigi Valitsus.

Uute vajaduste osas esitab valitsemisala Rahandusministeeriumile lisataotluse kus on kajastatud kõik projektiga seotud kulud (kinnisvara, personal, IT, seadmed jne).

Kinnisvarainvesteeringut puudutav detailanalüüs viiakse läbi juhtimiskava koostamise käigus, lisataotluses kajastatakse investeeringu summa (analüüsi kordama ei pea).

Rahandusministeerium esitab Vabariigi Valitsusele otsustamiseks lisataotluse tervikuna, kus kinnisvara investeeringut käsitletakse koos teiste kulude ja investeeringutega.

Valitsemisala esitab Rahandusministeeriumile juhtimiskava 1. märtsiks. **Hoonestatud kinnisvara lisataotlusi eraldi ei esitata.**

8.2.7.2 Infotehnoloogia vahendite planeerimine

(1) Infotehnoloogia projektide kavandamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. riigi põhifunktsioonide teostamist toetavate IKT arendusprojektide korral tuleb rahastamisallikana eelistada riigieelarve piirmääraga vahendeid;
2. välistoetustest rahastatakse eelkõige IKT arendusprojekte, mis on suunatud innovatsioonihüppe saavutamisele, uute tehnoloogiliste lahenduste piloteerimisele, uute turvalahenduste ning infrastruktuuri komponentide väljatöötamisele ja rakendamisele;
3. piirmääraga vahendite kasutamise korral eelistatakse Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi eesmärkide saavutamiseks ja Euroopa Liidu regulatsioonide ülevõtmiseks vajalike IKT arendusprojektide rahastamist;
4. infosüsteemide ja taristu haldamise püsikulud kaetakse riigieelarve piirmääraga vahendite arvel ja IKT arendusprojektide realiseerimise tulemusel vabanenud rahalised vahendid suunatakse arendusprojekti jätkusuutlikkuse tagamiseks arendusega seotud infosüsteemi või taristu haldamise püsikulude katteks;

5. projekt peab olema kooskõlas riigi IKT poliitikaga ning sellest tulenevate juhiste ja soovitustega;
6. projekt peab olema teostatav, hankijal on suutlikkus projekt edukalt ellu viia ning investeeringu kavandamisel tuleb arvesse võtta kõiki aspekte, mis võivad mõjutada projekti edukat elluviimist;
7. projekti oodatavad lõpptulemused, mille saavutamisel saab projekti pidada edukaks, peavad olema mõõdetavad;
8. projekti tulemuste kasutamise ulatus, sotsiaalmajanduslik mõju ja kasutajate arvukus peavad õigustama projekti investeeringut planeeritavas mahus;
9. projekti tulemusi peab saama jätkusuutlikult kasutada. Projekti planeerides peab läbi mõtlema, kuidas tagatakse loodud lahenduse jätkusuutlik haldamine. Projekti kirjelduses näidatakse ära, kuidas kavatakse loodud IKT- lahendust hallata ja haldust rahastada;
10. projekti planeerides peab läbi mõtlema tööprotsessid ja menetlusloogika ning vajadusel tegema ümberkorraldusi, et vähendada protsessidega seotud kulusid.

(2) IKT lisataotlused esitatakse eksperthinnangu saamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile igal aastal hiljemalt 15. jaanuariks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kutsub lisataotluste menetlemiseks kokku ekspertkomisjoni, kes menetleb taotluseid vastavalt taotlejatele eelnevalt tutvustatud metodikale. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitab Rahandusministeeriumile ekspertkomisjoni ettepaneku IKT lisataotluste rahuldamiseks.

8.2.8 Finantseerimistingute planeerimine

Kapitalirendiks klassifitseerimisel lähtutakse Raamatupidamise Toimkonna juhendist nr 9 "Rendiarvestus" ja rahandusministri 11. detsembri 2003. aasta määrusest nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“.

Finantseerimistingutena planeeritakse laenukohustuste võtmine ja nende tagasimaksud, hoiuste kaasamine ja väljamaksud hoiustelt, laenude andmine ja tagasisaamine, sisse- ja väljamaksud osalustest, finantsinvesteeringute soetus ja müük.

8.2.9 Materjalide esitamine Rahandusministeeriumile

- Eelarvestrateegia koostamiseks vajalikud sisendid ja rahastamiskava esitatakse Rahandusministeeriumile hiljemalt 1. märtsil.
- Tegevuskava täitmise aruande või tulemusaruande projekt esitatakse 1. märtsiks ja lõplik aruanne 30. aprilliks.
- Programmi eelnõu esitatakse Rahandusministeeriumile hiljemalt 1. märtsiks.
- Eelarve projekti finantsplaani ja seletuskirja esitamise tähtaeg on 1. juuni.
- Kõik lisataotlused esitatakse 1. märtsiks.

- Ettepanekud riigieelarve seaduse tekstiparagrahvides planeeritavate määrade ja piirmäärade kohta, planeeritava riigieelarvega otseselt seotud õigusaktide eelnõud ning pikaajaliste kohustuste mahu juurdekasv esitatakse 1. juuliks;

Üldjuhul esitatakse kõik riigieelarve koostamiseks vajalikud materjalid Rahandusministeeriumile riigieelarve infosüsteemi kaudu. Kasutusõiguste andmise eelarve infosüsteemi kasutamiseks määrab valitsemisala.

- Hoonestatud kinnisvara lisataotlused esitatakse ministri poolt digitaalselt allkirjastatult koos kaaskirjaga.
- Ettepanekud riigieelarve seaduse tekstiparagrahvides planeeritavate määrade ja piirmäärade kohta ning planeeritava riigieelarvega otseselt seotud õigusaktide eelnõud (eelnõud, mille mõjudega ministeeriumi valitsemisala eelarveprojekti on arvestatud ja mis riigieelarve seaduse § 38 lõike 2 kohaselt peavad olema Riigikogus algatatud enne riigieelarve eelnõu Riigikogule esitamist) esitatakse valitsemisala allkirjaõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatult koos kaaskirjaga.

Materjalide esitamist Rahandusministeeriumile toimub vastavalt rahandusministri 4. veebruari 2015. aasta määruse nr 9 "Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord" (edaspidi RES/RE kord) § 17 toodud tähtaegadel ja viisil.

RES/RE kord § 17. Materjalide esitamine Rahandusministeeriumile	
ESITAMISE VIIS	
RES/RE korra viide	Dokument
Riigieelarve infosüsteem (REIS)	
§ 17 lg 6	Kui RES/RE korras ei ole sätestatud teisiti, esitatakse RES/RE korrast tulenevad dokumendid ja informatsioon Rahandusministeeriumile eelarve infosüsteemi kaudu.
Elektroniliselt ministri digitaalse allkirjaga koos kaaskirjaga	
§ 12 lg 2 lisataotlused	Hoonestatud kinnisasja suunatavate investeringute lisataotlused. <i>(2) Hoonestatud kinnisasja suunatavate investeringutena ei käsitleta Riigi Kinnisvara AS-i hallatavate varade remondiks tehtavaid investeringuid. Hoonestatud kinnisasja suunatavaid prioriteetide järjekorda seatud investeringute, välja arvatud remondiks tehtavad investeringud, lisataotlusi menetletakse kolmes etapis: 1) idee ehk kavandamisotsuse ettevalmistamine; 2) kavandamine ehk projekteerimisotsuse ettevalmistamine; 3) projekteerimine ehk ehitamisotsuse ettevalmistamine.</i>

§ 16 lg 1 p 1 ja 2	1) ettepanekud riigieelarve seaduse tekstiparagrahvides planeeritavate määrade ja piirmäärade kohta koos selgituste ja arvestustega;	
	2) õigusaktide eelnõud, mille mõjudega ministeeriumi valitsemisala eelarveprojekti on arvestatud ja mis riigieelarve seaduse § 38 lõike 2 kohaselt peavad olema Riigikogus algatatud enne riigieelarve eelnõu Riigikogule esitamist;	

Strateegilise juhtimise infosüsteem (SJIS)

§ 2 lg 1 p 1 ja 2	1) valdkonna arengukava rakendusplaani eelnõu, mis on kooskõlas eelarvestrateegia perioodiga;	
	2) eelneva aasta kohta valdkonna arengukava tulemusaruande projekti rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ § 11 lõike 9 alusel;	
§ 2 lg 2 p 2 ja 3	2) valitsemisala arengukava tegevuskava eelnõu;	
	3) valitsemisala arengukava tegevuskava täitmise aruande.	
§ 2 lg 3 p 1 ja 2	1) programmide eelnõud vastavalt riigieelarve seaduse § 19 lõikele 5;	
	2) eelneva aasta kohta valdkonna arengukava tulemusaruande projekti kooskõlas rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ § 11 lõikega 9;	
§ 4 lg 2 programmide eelnõud	(2) Tegevuspõhise eelarve korral koosneb ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt programmide eelnõudest..(jätkub).	

TÄHTAJAD

RES/RE korra viide	Dokument	
01.märts	RES materjalide esitamise tähtaeg	
§ 2 lg 1	1) valdkonna arengukava (edaspidi VAK) rakendusplaani eelnõu, mis on kooskõlas RES perioodiga;	
	2) eelneva aasta kohta VAK tulemusaruande projekti rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ § 11 lõike 9 alusel;	
	3) ministeeriumi valitsemisala rahastamiskava (edaspidi <i>rahastamiskava</i>).	

§ 2 lg 2	Kui VAK puudub või VAK rakendusplaani eelnõu ei kata kogu valitsemisala tegevusi ja eelarvet, esitab ministeerium katmata osa kohta RaMle:	
	1) valitsemisala arengukava (edaspidi VAAK);	
	2) VAAK tegevuskava eelnõu;	
	3) VAAK tegevuskava täitmise aruande.	
§ 2 lg 3	Tegevuspõhise eelarve korral:	
	1) programmide eelnõud vastavalt RE seaduse § 19 lõikele 5:	
	(Programm on arengudokument, milles määratakse poliitikavaldkonna alaeesmärgi saavutamisele suunatud meetmed, mõõdikud, tegevused ja rahastamiskava.)	
	2) eelneva aasta kohta valdkonna arengukava tulemusaruande projekti kooskõlas rahandusministri 11. detsembri 2003. a määruse nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ § 11 lõikega 9;	
	3) kulumudeli, mis kajastab otse- ja jaotatavate kulude jaotust programmi tegevustele või asutuse teenustele, muutuseid jaotuses võrreldes eelmise perioodiga võrreldavate andmete olemasolu korral, kulude jaotamise käitured ja selgitusi käituredite määramise kohta, ning kulude programmides kajastamise põhimõtete kirjelduse.	
§ 2 lg 4	(4) Põhiseaduslikud institutsioonid esitavad RES koostamiseks RaMle RES/RE korra kohaselt koostatud rahastamiskava.	
§ 2 lg 5	Keskvalitsuse üksusena määratletud juriidilise isiku finantsplaan, (RM määrus, Keskvalitsuse juriidilise isiku finantsplaanile)	
	(5) Keskvalitsuse üksusena määratletud juriidilise isiku finantsplaan koostatakse ja esitatakse riigieelarve seaduse § 12 lõike 2 alusel kehtestatud määrusele vastavalt.	
§ 3	Rahastamiskava	

§16 lg 2	(2) Lisataotlused esitatakse vastavalt RES/RE korra § 3 lõikes 5 nimetatud eelarvestrateegia ja eelarve projekti koostamise protsessi suunistele.	
	<i>sh hoonestatud kinnisasja suunatavate investeeringute (§ 12 lg 2) ja IKT investeeringute (§ 13 p 2 ja 3) lisataotlused.</i>	
(hiljemalt) 30.aprill		
§ 2 lg 1 p 2; § 2 lg 3 p 2; Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend §11 lg 9	Hiljemalt 30. aprillil esitab ta Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile riigi majandusaasta koondaruande koosseisu kuuluva tegevusaruande koostamise lähtedokumendina sama aruande lõpliku versiooni ja avaldab selle samal ajal oma kodulehel.	
01.juuni		
RE projekt		
§ 4 lg 1	(1) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt koosneb üheaastasest finantsplaanist, VAK rakendusplaani eelnõust või VAAK tegevuskava eelnõust ja RES/RE korruga kehtestatud täiendavast informatsioonist.	
§ 4 lg 2	(2) Tegevuspõhise eelarve korral koosneb ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt programmide eelnõudest, üheaastasest finantsplaanist ja RES/RE korruga kehtestatud täiendavast informatsioonist.	
§ 4 lg 3	(3) Põhiseaduslike institutsioonide eelarve projekt koosneb üheaastasest finantsplaanist ja RES/RE korruga kehtestatud täiendavast informatsioonist.	
§ 16 lg 1 p 3	3) eelarve projekti seletuskirja RaMi edastatud vormil RES/RE korra lisa 1 toodud juhiste kohaselt.	
01.juuli		
§ 15 lg 1	Ministeeriumi valitsemisala planeeritaval aastal sõlmitavatest uutest kapitali- ja kasutusrendi lepingutest tulenev pikaajaliste kohustuste mahu juurdekasv esitatakse määruse lisa 2 toodud vormil ja see kajastatakse nii üldise mõjuna kui ka valitsemisalade lõikes RE seaduse eelnõu seletuskirjas.	

§ 16 lg 1 p 1 ja 2	1) ettepanekud RE seaduse tekstiparagrahvides planeeritavate määrade ja piirmäärade kohta koos selgituste ja arvestustega;	
	2) õigusaktide eelnõud, mille mõjudega ministeeriumi valitsemisala eelarveprojekti on arvestatud ja mis riigieelarve seaduse § 38 lõike 2 kohaselt peavad olema Riigikogus algatatud enne riigieelarve eelnõu Riigikogule esitamist;	
(hiljemalt) 1.oktoober		
§ 17 lg 3	Programmide eelnõud avalikustatakse pärast riigieelarve eelnõu VV-le esitamist nende elluviimise eest vastutava ministeeriumi kodulehel.	
31.august (hiljemalt)	Rahandusministeerium esitab riigieelarve eelnõu koos seletuskirjaga Vabariigi Valitsusele hiljemalt neli kuud enne eelarveaasta algust.	
30.september (hiljemalt)	Vabariigi Valitsus esitab riigieelarve eelnõu koos seletuskirjaga Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta algust.	

8.3 Liigendamine

Vabariigi Valitsus liigendab piirmääraga kinnisasja suunatud investeeringud ning minister liigendab tööjõu- ja majandamiskulud ning vallasasja suunatud investeeringud.

- Riigieelarve seaduse § 31 lõikest 1 lähtuvalt Vabariigi Valitsus liigendab piirmääraga kinnisasja suunatud investeeringud (eelarve konto 15) ja investeeringutoetused (eelarve konto 45) objektide kaupa, milleks on üldreeglina kinnisvaraüksus (hoone, hoonete kompleks või kinnistu) või VV poolt otsustatud projekt.
- Riigieelarve seaduse § 31 lõike 2 kohaselt saavad ministeeriumid ja Riigikantselei täiendavalt liigendada oma valitsemisala (haldusala) kulud, investeeringud ja finantseerimistingimused administratiivselt ja majandusliku sisu järgi kooskõlas eelarveklassifikaatoriga ja lähtudes Vabariigi Valitsuse liigendusest. Ministeeriumi kulude liigenduse muutmise, mis ei eelda Vabariigi Valitsuse liigendust puudutava korralduse muutmist, kehtestab minister käskkirjaga.

Ministeeriumid ja Riigikantselei liigendavad oma valitsemisala eelarved eelarveklassifikaatori detailsuses viie tööpäeva jooksul riigieelarve Riigikogus vastuvõtmisest arvates ning esitavad liigendatud eelarve Rahandusministeeriumile eelarve infosüsteemi kaudu ja valdkonna arengukava rakendusplaani või valitsemisala arengukava tegevuskava strateegilise juhtimise infosüsteemi kaudu. Rahandusministeerium valmistab 10 tööpäeva jooksul ministeeriumidelt liigendatud eelarve saamisest arvates ette Vabariigi

Valitsuse korralduse eelnõu, milles nähakse ette vahendite jaotus vähemalt riigieelarve seaduse § 31 lõikes 1 nõutud detailsuses.

Ministeeriumid esitavad riigieelarve seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud täiendavaks liigenduseks oma valitsemisala eelarved kooskõlas eelarveklassifikaatoriga Rahandusministeeriumi ette antud tähtajaks eelarve infosüsteemi kaudu. Asutustele ja asutuste gruppidele seaduses määratud piirmääraga tööjõu- ja majandamiskulud liigendatakse tööjõukuludeks ja majandamiskuludeks, välja arvatud tegevuspõhise eelarve korral.

Tegevuspõhise eelarve korral avalikustavad ministeeriumid 15 tööpäeva jooksul riigieelarve Riigikogus vastuvõtmisest arvates ministrite kinnitatud programmid ministeeriumi kodulehel. Strateegilise juhtimise infosüsteemi kaudu esitatakse kinnitatud programmid hiljemalt 1.märtsil.

Investeeringute planeerimine objektipõhiselt on kättesaadav käsiraamatu peatükis 9.2.7 Investeeringud.

Investeeringud vallasasjadesse liigendatakse soetusgruppide lõikes üldjuhul ühe koodiga:

IKT investeeringud	IN002000
Transpordivahendid	IN003000
Muud investeeringud	IN005000

Inventar ning masinad ja seadmed kavandatakse soetusgrupis „Muud investeeringud“

Vajadusel võib liigendada inventari ning masinad ja seadmed eraldi. Sellisel juhul kasutatakse koode:

Inventar	IN001000
Masinad ja seadmed	IN004000

Vajaduse tekkimisel võib eristada konkreetseid investeeringuid soetusgruppide sees – näiteks IN003001 (viimased 3 kohta näitavad üleriigilist järjekorranumbrit).

Nii VV liigendus kui ka ministri liigendus sisestatakse eelarve infosüsteemi jooksvasse eelarve muutmise etappi.

